

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, MAY– GEGUŽĖS 8, 2014 • Vol. CV Nr. 53 Kaina 1.50 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 05-07-14

ŠIAME NUMERYJE:

Keturios džiazos
spalvos – 4 psl.

Jaunieji skautai
Australijoje – 6 psl.

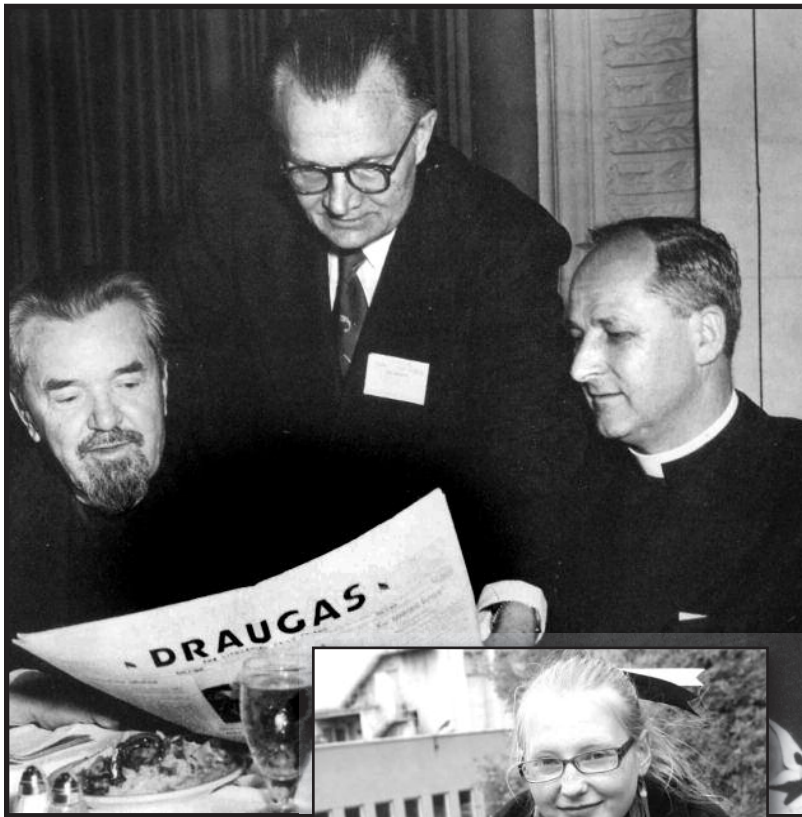
DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Gegužės 7-oji – Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos diena

Šiemet skaičiuojame jau 110-ąsias lietuviškos spaudos atgavimo metines. Amžiumi nedaug atsiliekantis „Draugas“ kartu su kolegomis spaudos darbuotojais Lietuvoje džiaugiasi ir didžiuojasi galėdamas puoselėti lietuvišką žodį. Nors laikraščio kasdienybė, darbuotojai ir skaitytojai nuolat keitėsi, tikslai per dešimtmečius išliko panašūs.

Istorinėje nuotraukoje (iš kairės): prelatas Mykolas Krupavičius, „Draugo“ vyriausiasis redaktorius Leonardas Šimutis ir vyskupas Vincentas Brizgys. „Draugo“ archyvo nuotr.

Auginkime savo „Knygų medžius“

Skaitymas sukuria jauno žmogaus pasaulėjautą, padeda įsivaizduoti, kaip yra ir kaip gali būti. Taip apie trečiadienį, per Spaudos atgavimo ir knygos dieną, LRT kieme prasiėdusią akciją „Augu skaitydamas“ kalbėjo Švietimo ir mokslo ministras Dainius Pavalkis. Simboliškai pažymint trečius akcijos metus, LRT kieme pasodintos trys pušelės. Tai padaryti paves-ta akcijos ambasadoriams Eglei Daugėlaitei, Andriui Tapinui bei praėjusių metų projekto laimėtojai Dovilei Kovaliūnaitei.

Aštuoniolikta gimtadienį netrukus minėsianti D. Kovaliūnaitė per vasarą įveikė 150 knygų ir laimėjo kelionę į Londoną ir Harry Potter parką.

LRT info

Dainiaus Labučio (ELTA) nuotr.

Lietuva įtraukta į Rusijos propagandos žaidimą

Vilnius (ELTA) – Rusijos propaganda veikia animacinio filmo „Džumandži“ principu, kai, žaidimui prasiėdęs, pasitraukti nebegali, turi žaisti iki galo. Lietuva – jau išitraukusi į šitą žaidimą, teigė Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) Socialinės ir politinės teorijos katedros vedėjas prof. Gintautas Mažeikis per trečiadienį Seime surengtą konferenciją „Nacionalinis saugumas, demokratija ir žiniasklaida. Karai dėl protų“.

Mokslininkas apžvelgė visą spektakrį priemonių, kuriomis siekiama „formuoti autonomiškai veikiantį ideologinį subjektą, formuoti jo emocinį intelektą, įpročius, veiksmus“.

„Gera propaganda siekia to, kad būtų žmogus įtikintas taip, kad, kai nerodys televizorius ir bus išjungtas internetas, gatvėje arba viešojoje erdvėje jis elgtųsi taip, kaip reikalauja propagandos taisyklės“, – sakė G. Mažeikis. Pasak profesoriaus, pats įtikinėjimas yra itin meniškas, todėl susijęs su kultūros reiškiniiais, jis siekia įkvėpti, motyvuoti, apklausti žmogų.

Mokslininkas savo kalboje išsky-

rė humanitarines ir socialines propagandos technologijas, kuriose Rusija, pasak profesoriaus, per penkerius metus stipriai pasistūmėjo į priekį, kurdama įvairius humanitarinius nemirtinus ir socialinius nemirtinus ginklus. G. Mažeikis pastebėjo, kad rusai išmoko derinti propagandą su kariniais, ekonominiais, teritoriniais veiksmais.

Apžvelgdamas propagandinių ginklų arsenalą, daug dėmesio profesorius skyrė inscenizuotiems įvykiams, kai yra specialiai sukuriamas įvykis, po to jis yra nufilmuojamas, ir jį paneigti tampa ypač sunku.

Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto (NSGK) pirmininkas Artūras Paulauskas pažymėjo, kad Ukrainos įvykių kontekste ir Lietuvoje pradėta realiau suvokti, kokią realų pavojų kelia Rusijos imperinė politika.

„Mus išpėja, kad propagandos ir komunikacijos bus dar daugiau. Apie tai kalba mūsų žvalgybos tarnybos. Valstybės saugumo departamentas pažymi, kad 2014 metais Lietuva susidurs

su dar intensyvesnėmis informacinėmis ir propagandos atakomis. Prasi-manyti kaltinimai, dezinformacija gali skambėti ne tik iš Rusijai palankių viešosios nuomonės formuotojų bei įtakos grupių, bet ir iš aukštų tos šalies politikų, pareigūnų diplomatų. Dar intensyviau bus platinama prieš NATO ir ES nukreipta propaganda“, – sakė A. Paulauskas.

NSGK pirmininkas pažymėjo, kad iš viso Lietuvoje žiūrima apie 30 rusiškų kanalų, jų auditorija siekia apie 14 proc.

Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto docentas dr. Kęstutis Girnius yra kategoriškas žodžio laisvės šalininkas ir nepritaria TV programų ribojimams normaliomis sąlygomis.

„Žodžio laisvę galima riboti, kai smurtas yra tiesiogiai skatinamas ar yra reali galimybė, kad kraštutinės nuomonės reiškimas sukels smurtą“, – įsitikinęs K. Girnius.

Politologo vertinimu, normalio-mis aplinkybėmis kiekvienas žmogus turi spręsti, ką jis žiūri, mato, galvoja.

Ir niekuo kitu tauta neapreikš savo širdį, sielą ir dvasią taip, kaip savo kalba. – Vydūnas

UŽ KĄ BALSUOTI?

Dalia Grybauskaitė (gimė 1956 m. Vilniuje) – Lietuvos politikė, diplomatė, buvusi LR ministrė ir viceministrė, Europos Sąjungos komisarė, 2009 m. gegužės 17 d. išrinkta Lietuvos Respublikos Prezidente.

Baigė Vilniuje vidurinę mokyklą, studijavo Leningrado A. Ždanovo universitete politinės ekonomijos studijas, Maskvoje apgynė mokslų daktarės laipsnį (1988 m.). Laipsnis Lietuvoje nostrifikuotas į socialinių mokslų (ekonomikos krypties) daktarės laipsnį. 1991 m. Georgetown University (Washingtonas) Tarptautinių ekonominių santykių institute baigė specialią programą vadovams.

1975–1976 m. LTSR valstybinės filharmonijos Kadrų skyriaus inspektorė, 1976–1983 m. Leningrado kailių fabriko „Rot-Front“ darbininkė, laborantė, nuo 1983 m. Lietuvos TSR mokslų akademijos atsakingoji sekretorė, 1983–1984 m. – Vilniaus aukštosios partinės mokyklos Žemės ūkio kabineto vedėja, 1985–1990 m. birželio mėn. – Politinės ekonomijos katedros dėstytoja. 1990–1991 m. Ekonomikos instituto mokslinė sekretorė, LRV programų vadovė (1991 m.).

1991–1993 m. LR tarptautinių ekonominių santykių ministerijos Europos departamento direktorė, 1993–1994 m. LR užsienio reikalų ministerijos Ekonomikos departamento direktorė, (PHARE ir G–24) Pagalbos Lietuvai koordinavimo komisijos pirmininkė, Laisvosios prekybos sutarties su ES derybų vadovė, 1994–1995 m. LR misijos prie ES nepaprastoji pasiuntinė ir įgaliotoji ministrė, vyriausiojo LR derybininko dėl Europos sutarties pavaduotoja, LR Nacionalinės pagalbos koordinatoriaus atstovė Briuselyje, 1996–1999 m. LR ambasados JAV įgaliotoji ministrė.

1999–2000 m. LR finansų viceministrė, 2000–2001 m. LR užsienio reikalų viceministrė, 2001–2004 m. LR finansų ministrė

(1999–2000 m. vyriausioji derybininkė LR derybose su Tarptautiniu valiutos fondu, Pasaulio banku, 2001–2004 m. Nacionalinės pagalbos koordinatorė), LR derybų su ES delegacijos vadovo pavaduotoja (2000 m.), 2000–2001 m. LR URM viceministrė.

Nuo 2004 m. Europos Komisijos narė, atsakinga už finansinį programavimą ir biudžetą.

2009 m. gegužės 17 d. vykusiuose Lie-

tuvos Respublikos Prezidento rinkimuose už D. Grybauskaitę balsavo 68,21 proc. rinkėjų. Ji išrinkta jau pirmajame rinkimų ture. 2009 m. liepos 12 d. inauguruota

Apdovanota Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi, 2005 m. – „Metų komisaras“, dienraštis „European Voice“, (2004 m., remiantis Europos šalių žurnalistų atlikta apklausa bei tyrimu, išrinkta geriausia iš ES komisarų), 2006 m. – W. Grabskio vardo apdovanojimas, įsteigtas Lenkijos darbdavių konfederacijos „Lewiatan“, „Partnerystės lyderis 2005“, Tarptautinių prekybos rūmų „ICC Lietuva“ apdovanojimas, 2008 m. – „Lietuvos Metų Moteris“ (žurnalo „Moteris“ rengiami rinkimai). 2009 m. – Vytauto Didžiojo ordinas su auksu grandine, 2009 m. – išrinkta Lietuvos metų žmogui, 2010 m. – „Metų Moteris“ (JAV žurnalo „Glamour“ rengiami pasauliniai rinkimai), 2011 m. – Norvegijos Karalystės valstybinis apdovanojimas – Karališkojo Šv. Olaf

Artūras Paulauskas (gimė 1953 m. Vilniuje) – teisininkas, buvęs pirmasis po nepriklausomybės atgavimo LR generalinis prokuroras, politinis veikėjas, buvęs LR Seimo pirmininkas, laikinai einantis LR prezidento pareigas, buvęs LR aplinkos ministras.

1971 m. Artūras Paulauskas baigė Šiauliuose vidurinę mokyklą, įstojo į Vilniaus universiteto Vilniaus universiteto Teisės fakultetą.

Pirmoji darbovietė – tardytojas Kaišiadoryse, o po kelerių metų paskirtas Kaišiadorių prokuroro pavaduotoju, vėliau perkeltas į Varėną prokuroru. 1988 m. gegužę A. Paulauskas pradėjo eiti LKP CK administracinių organų instruktoriaus pareigas, o tų pačių metų gruodį perėjo į LKP CK valstybinio teisinio skyriaus instruktoriaus pareigas. Galiausiai jam buvo patikėtos generalinio prokuroro pavaduotojo pareigos.

Atkuriant valstybę, 1990 m. A. Paulauskui tikrai reikėjo drąsos – jam patikėtas atkurtos Lietuvos generalinio prokuroro postas. Dar veikiant TSRS generalinei prokuratūrai Lietuvoje, vyko principinė kova, siekiant Lietuvos savarankiškos generalinės prokuratūros pripažinimo, o vėliau laukė sunkus ir reikalaujantis kantrybės darbas. Nuo 1995 m. A. Paulauskas pradėjo eiti LR generalinio prokuroro pavaduotojo pareigas, 2008 m. LR aplinkos ministras.

Dalyvavo 2008 m. Seimo rinkimuose, tačiau nesėkmingai. 2011 m. išlaikė advokato kvalifikacinį egzaminą.

Jo politinės pažūros abejotinos. Iš pradžių buvęs didžiausias V. Uspaskich priešas netrukus tampa jo vadovaujamos partijos – Seimo Darbo partijos – frakcijos narys, užima Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininko pareigas.

Į Lietuvos politiką A. Paulauskas atėjo

prieš 1997 m. prezidento rinkimus. Po 1997 metų prezidento rinkimų, tik puse procento rinkėjų balsų atsilikęs nuo pagrindinio varžovo Valdo Adamkaus, politikas tapo vienas iš politinės organizacijos „Naujoji sąjunga“ įkūrėjų.

1998 m. balandžio 25 d. įvyko steigiamasis Naujosios sąjungos (socialliberalų) suvažiavimas, kuriame A. Paulauskas išrinktas šios sąjungos pirmininku.

2000 m. Naujosios sąjungos (socialliberalai) Seimo rinkimuose laimėjus 19,6 proc. balsų, Artūras Paulauskas pirmajame VIII Seimo posėdyje (2000 m. spalio 19 d.) išrinktas Seimo pirmininku.

2004 metų balandį, nušalinus Prezidentą R. Paksą, A. Paulauskas paskirtas laikinuoju Lietuvos Respublikos prezidentu. Prezidentu išrinkus Valdą Adamką grįžo į Seimo pirmininko pareigas.

2006 metų balandžio 11 d. Seime inicijuotas nepasitikėjimas Artūru Paulausku, po kurio jis nušalintas iš Seimo pirmininko posto. Per opozicijos inicijuotą slaptą balsavimą jo nušalinimui iš parlamento vadovo pareigų pritarė 94 parlamentarai, prieš balsavo 11, du balsavimo biuleteniai buvo sugadinti. Naujosios sąjungos nariai nebalsavo.

SSRS laikais A. Paulausko tėvas buvo KGB karininkas (pulkininkas)

Dalia Grybauskaitė – atsako į „Draugo“ klausimus

– Jūsų Ekscelencija, jau visai netrukus, gegužės 11 d. vyks prezidento rinkimai. Jūs esate pasiryžusi dirbti dar vieną kadenciją. Kas lėmė šį Jūsų apsisprendimą? Ir kodėl už jus, o ne už kurį kitą pretendentą šiuose rinkimuose, turėtų balsuoti išeivija?

– Lietuva yra sąžiningų ir darbščių žmonių kraštas. Per pastaruosius penkerius metus pasiekėme labai daug. Susidorojome su ekonominiais sunkumais, sustiprinome teisės viršenybę bei demokratinis valstybės pagrindus. Didžiuojamės mokslo ir verslo pasiekimais, kurie stiprina Lietuvą ir daro ją vis patrauklesne vieta

užsienio investicijoms. Sugebėjome užsitikrinti realias ir konkrečias laisvės ir saugumo garantijas. Lietuva pasitiki ir gerbia tarptautinė bendruomenė.

Privalome užtikrinti, kad gerovė, kurią jau esame sukūrę, nebūtų išvaistyta, kad atsigaunančios ekonomikos poveikį pajustų kiekvienas žmogus. Turime toliau stiprinti Lietuvos saugumą. Matydami, kaip elgiasi mūsų kaimynė Ukrainoje dar kartą aiškiai supratome, kokia trapi yra laisvė. Privalome visomis išgalėmis ją

Nukelta į 12 psl.

Artūras Paulauskas – prieš „Draugą“

– Kodėl už Jus, o ne už kurį kitą pretendentą šiuose rinkimuose, turėtų balsuoti išeivija?

– Per pastaruosius 5 metus mūsų valstybėje buvo padaryta tokia žala, kad ją taisyti prireiks ne vienerių metų. Atėjęs vadovauti Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui aiškiau nei bet kada pamačiau, kad žmonėms nebereikia pažadų, jiems reikia konkrečių darbų ir atsakingos valstybės. Siekiu, kad emigravę ir geresnio gyvenimo kitur ieškantys žmonės grįžtų į Lietuvą, čia galėtų kurti, verslauti, gyventi ir auginti savo vaikus.

Mano vizija – teisinga, stipri, laisva, klestinti ir gebanti pasirūpinti savo žmonėmis valstybė bei pilietiškai

aktyvi tauta. Visada pasisakiau už tai, kad žmonės aktyviai dalyvautų valstybės gyvenime ir patys prisidėtų prie svarbiausių sprendimų priėmimo, dalyvautų diskusijose ir padėtų įgyvendinti sprendimus, kurie lemia kiekvieno iš mūsų gerovę. Teisingumas yra svarbiausia vertybė. Jis yra viso ko pagrindas, pradedant santykiomis kiekvienoje šeimoje, baigiant politika. Teisingumo reikia visur ir visada – tiek skaičiuojant pensijas, užtikrinant sveikatos apsaugos sistemos darbą, tiek pasirenkant užsienio politikos partnerius.

Nukelta į 13 psl.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00. Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klasė: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba. Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:

redakcija@draugas.org

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Jei tektų įvardinti svarbiausią pastarųjų dienų žinią, pasirinkčiau Lietuvos karinės žvalgybos ataskaitą. Kas šiandien, besiliejančiam Ukrainoje, gali būti aktualiau nei KAM Antrojo operatyvinių tarnybų departamento (AOTD) vadovybės prognozės? „Antrukų“ vadovybę būtina pagirti, kad nubrėžė „šiokias tokias gaires“, leidžiančias bent jau orientotis, kokia nūnai padėtis – „prastoka ar labai bloga“.

Karinės žvalgybos ataskaita

Beje, atidžiai perskaičius ir pačią ataskaitą, ir mūsų spaudoje pasirodžiusius ekspertų komentarus, akivaizdu, jog perspektyvos nėra džiugios. Tikimybė, jog Rusija užpuls Lietuvą, „išlieka maža“. Bet vis dėlto tokia tikimybė egzistuoja. O tai, kad agresyvūs Kremliaus veiksmai Ukrainoje turi neigiamą įtaką visam Lietuvos saugumui, – taip pat niekam nekelia abejonių.

Laimė, Rusija nepajėgi galynėtis su NATO aljansu. Nepajėgi kautis šiandien, nebus pajėgi grumtis greičiausiai ir rytoj. Tačiau net 2013-ųjų pratybos „Zapad – 2013“ byloja, jog agresyvioji kaimynė sukryžiuoti špagas su Šiaurės Vakarų aljanso kariais linkusi bent jau hipotetiškai – pratybų poligonuose. Smulkmena? Smulkmenų geopolitinėse Rusijos intrigose nėra. Viskas, kas šiandien atrodo panašu į mažytę smulkmeną, rytoj gali tapti „dideliu kraujo praliejimu“.

Dar visai neseniai smulkmena laikėme Vladimiro Putino sumanytą naujam Rusijos himnui pritaikyti būtent Sovietų Sąjungos himno melodiją. Dar taip neseniai smulkmena laikėme ir V. Putino žodžius, esą Sovietų Sąjungos griūtis – didžiausia katastrofa. Vylėmės, jog tai – tik muzika, tik žodžiai.

Užtat dabar matome, kaip kryptingai ir atkakliai Kremlius iš tokių „smulkmenų“ lipdo agresiją prieš silpnesnes, mažesnes, prasčiau apsaugotas šalis. O augančios didžiavalstybinės rusų nuotaikos Kremliaus vadovybei suteikia jėgų ir akiplėšiško pasitikėjimo savo jėgomis.

Kad ir kokia šiandien būtų silpna Rusijos armija lyginant su JAV karine galia, Kremlius demonstruoja sugebantį greitai suburti reikiamas pajėgas suduodant skausmingą ir netikėtą smūgį. Rusija visam pasauliui taip pat parodė ir mokėjimą slėpti savo pasirošimus agresyvioms karinėms operacijoms.

Pateikdama išsamią ataskaitą mūsų karinė žvalgyba pasielgė ne tik profesionaliai, bet ir pilietiškai. Lietuvos visuomenei reikia žinoti, jog preteksto poilsui neturime. Karaliaučiaus srityje dislokuoti rusiški priešlėktuvinės gynybos kompleksai S-400 yra pavojingas ginklas NATO pajėgoms ginant Baltijos valstybes. Juolab kad S-400 kompleksų ugnis, esant reikalui, pasiektų bet kurį Lietuvos kampelį. Juolab kad dabartinėje Kaliningrado srityje rusai greičiausiai sumontuos ir tokius ginklus kaip „Iskander“.

Turint omenyje dar ir kryptingus, atkaklius Rusijos bandymus kibernetinių atakų pagalba mūsų vyriausybiniuose kompiuteriuose įdiegti šnipinėjimo programas, leisiančias Kremlui be didesnių pastangų sužinoti Lietuvos politinius, ekonominius ir karinius planus, – tokius žodžius kaip „ramybė“ ar „atokvėpis“ privalėtume ilgam pamiršti.

Kariauja privačios karinės bendrovės

Išidėmėtinas ir Mariaus Laurinavičiaus straipsnis „Kas tie žali žmogeliukai?“, pasirodęs naujausiame žurnalo „IQ“ numeryje. Šiame straipsnyje, regis, įtikinamai atskleidžiama Rusijos armijos veikimo Ukrainoje specifika.

„IQ“ žurnale pasirodžiusio straipsnio autorius pastebi, jog Ukrainoje „reguliariosios kariuomenės Rusija iš esmės nenaudoja“. „IQ“ užsienio politikos apžvalgininkas, Rytų Europos studijų centro ekspertas rašo, esą vietoj Rusijos reguliariųjų pajėgų „nuo pat pradžių veikė būtent privačios karinės bendrovės darbuotojai, kurie, žinoma, yra buvę GRU, o galbūt ir kitų Rusijos specialiųjų tarnybų darbuotojai, tačiau dabar jau – atsargos karininkai. O tai leidžia Maskvai ne tik ciniškai teigti, neva ji su įvykiais Rytų Ukrainoje niekaip nesusijusi, bet ir nesibaiminti, kad šis melas bus paneigtas kokiais nors įrodymais“.

Ar Lietuva pajėgtų atremti privačių karinių bendrovių, kurioms vadovauja į pensiją išėję GRU karininkai, atakas?

Manote, kad tai – retorinis klausimas? Šį klausimą būtų galima laikyti ne itin korektišku ir ne itin

Apie smulkmenas, kurios iš tiesų nėra smulkmenos

GINTARAS VISOCKAS

svarbiu, jei Lietuva savo asmeninio saugumo reikmėms skirtų bent jau būtinus 2 proc. nuo BVP. Šis klausimas neatrodytų ypatingai aktualus ir tuo atveju, jei Lietuvos valdžia pirktų būtent tuos ginklus, kurie reikalingi gynybos reikmėms.

„Ramiai miegoti“ raginantis ministras

Bet mūsų politikai vis dar noriau perka civilius paieškos ir gelbėjimo sraigtasparnius nei ginklus, kurie ištis praverstų atremiant Rusijos reguliariųjų pajėgų, Rusijos diversantų ar Rusijos privačių karinių bendrovių išpuolius.

Užtat Lietuva turi keistai besielgiantį krašto apsaugos ministrą. Preteksto „ramiam Lietuvos miegui“ niekad nebuvo. Jo nėra ypač dabar. Bet mūsų KAM ministras vis tiek tvirtina, esą galime „ramiai miegoti“. Ministras tiesiog panaudojo vaizdingą posakį? Jo žodžių nederėtų sureikšminti? Tai – mažytė smulkmenėlė

Akivaizdu, jog įsileidę bent vieną lenkišką raidę, neteksime dalies savo valstybingumo.

Žurnalo „Veidas“ žurnalistas Audrius Bačiulis pastebi, jog socialdemokratų atstovas Juozas Olekas niekad nemėgo krašto apsaugos. Kaip, beje, ir daugelis kitų kairiųjų politikų iš Socialdemokratų partijos gretų. Nepaisant šios aplinkybės J. Olekas mūsų krašto apsaugos sistemai vadovauja jau antrą sykį. Viename „Veide“ pasirodžiusiame rašinyje minėtas žurnalistas politiką J. Oleką apibūdina kaip tą, kuris „nebe pirmus metus nuosekliai siekia nuginkluoti kariuomenę“...

O gynybos reikalų ekspertas Aleksandras Matonis, svetainėje delfi.lt analizuodamas KAM vadovo J. Olekos veiklą, renkasi dar aštresnius epitetus. Ekspertas mano, jog „ministro išsakoma linija įsilieja į Rusijos propagandą“. Ekspertas tvirtina, kad jam jau pabodo ginčytis su ministru, tvirtinančiu, girdi, Lietuvai nieko blogo neatsitiks, tik pamanyk, sąjungininkų iš NATO pastiprinimas Lieuvos teritorijoje – nereikalingas...

Lenkiška išdavystė

Lietuvai nepasisekė dar ir dėl to, kad mūsų kelias į Vakarus grindžiamas per Lenkiją. Lietuvos viešojoje erdvėje karts nuo karto pasirodo pranešimų, jog stringa oro gynybos sistemų įsigijimas iš Lenkijos, jog stringa ir visas Lietuvos – Lenkijos dialogas karinėje srityje. Stringa tik dėl to, kad Lietuva nepaklūsta Varšuvos reikalavimams į lietuviškąją abėcėlę įsileisti kelių lenkiškų raidžių ir pagrindiniuose lietuviškųjų pasų puslapiuose lenkų pavardes rašyti lenkiškais rašmenimis.

Štai toks mūsų vadinamojo strateginio partnerio moralinis veidas. Nesibodi ciniškai šantažuoti dešimt sykių silpnesnio kaimyno net akivaizdaus pavojaus metu. Nejaugi ištis Varšuva nepadės gintis nuo Rusijos „žaliųjų žmogeliukų“, jeigu nenusileisime kalbiniuose reikaluose?

Bet juk pastangos sujaukti lietuviškąją abėcėlę – ne smulkmena. Ir vadinamoji Lenko korta, kryptingai dalinama Lietuvos lenkams, – ne smulkmena. Kas tai, jei ne bandymas sulenkinti Vilniaus kraštą?! Tik dabar veikiama subtiliai, nenaudojant grubių karinių pilsudskinių – želigovskinių priemonių. Ir vis dėlto tikslas – labai panašus į tikslus, kurių Rytų Ukrainoje siekia V. Putinas.

Laimė, Prezidentė Dalia Grybauskaitė priešinasi lenkiškoms intrigoms, pabrėždama, jog „nevalia lietuvių kalbos paversti politinių sandorių įkaite“. Įsimintinas ir rašytojo, filosofo Vytauto Rubavičiaus pastebėjimas, jog „visi kalbos, jos oficialiųjų naciona-

linių rašmenų dalykai glaudžiai susiję ir su valstybingumu, ir su nacionaliniu tapatumu“.

Akivaizdu, jog įsileidę bent vieną lenkišką raidę, neteksime dalies savo valstybingumo. Ta netektis iš pradžių gali atrodyti dėmesio neverta smulkmena. Bet ilgainiui ji mums taps lemtinga. Sykį išprievartautą lietuvišką abėcėlę bus lengva sujaukti dar bent vieną sykį. Pavyzdžiui, ru-

siškais rašmenimis.

Gerhard Schroeder išdavystė

Mums, Baltijos valstybėms labai nepasisekė dar ir dėl to, kad viena iš stipriausių, įtakingiausių valstybių yra Vokietija. Buvęs Vokietijos kancleris Gerhard Schroeder visai neseniai šventė savo 70-ies metų jubiliejų. Šventė ne Berlyne, ne Bonoje, o Sankt Peterburge už... „Gazpromo“ pinigus. Ir mielai glėbesčiaiavosi su karo nusikaltimų politiką Rytų Ukrainoje įgyvendinančiu Kremliaus vadovu.

Jei tai – smulkmena, tai ji labai primena NATO ir Europos Sąjungos solidarumo principų išdavystę. ES vadovai daug sykių priekaištavo oficialiojo Kijevo valdžiai, kam ši į kalėjimą buvo uždariusi ekspremjerę Juliją Tymošenko.

Gal ir nederėjo įkalinti geltonkasės Ukrainos politikės. Juk Ukraina tuomet, kai J. Tymošenko pasirašė lemtingus susitarimus su Rusijos vadovybe, nebuvo nei NATO, nei ES narė. Kaip bežiūrėsi, galėjo bičiuliautis su kuo tik geidžia širdis. Kad ir su Šiaurės Korėja. O sumos, už kiek galima parduoti ir už kiek galima pirkti, – visuomet sąlyginis dalykas. Vieniems – brangu, kitiems – pigu. Nelyginant kokia politinė situacija, nelyginant – koks politinis kontekstas.

Bet Vokietija teisės tokiems politiniams žaidimams negali turėti. Vokietijai privalu ekonominę naudą derinti su visuotine NATO ir ES solidarumo taisykle. Tad liekia gūžčioti pečiais, kodėl solidarumo interesus akivaizdžiausiai pamynęs G. Schroeder – Vokietijoje deramai net nepasmerktas. Nors nenkentų, vaizdžiai tariant, net įkalinimo bausmė. Už NATO ir ES partnerių išdavystę.

Žinoma, toks drastiškas scenarijus – neįmanomas. Vokietijos teisėsauga tikrai neįkalins buvusio Vokietijos premjero G. Schroeder už bendradarbiavimą su karo nusikaltėliais iš Rusijos.

Bet G. Schroeder sąskaitas bankuose įšaldyti vis tik galėtų. Bent jau apie tai galėtų prabilti. Nes demonstratyvi bičiulystė su V. Putinu Rytų Ukrainoje aidint sūviams – ne smulkmena.

KOMENTARAS

Klaidingas Putino apsiskaičiavimas

Putino nepaslėptas tikslas yra sugrąžinti buvusį Rusijos kaip supervalstybės statusą. Žadą atimantis *blitzkriegas*, pavyzdžiui Krymo aneksija, tebuvo vienas žingsnis tam tikslui pasiekti. Ar kas rimtai gali abejoti, kad „artimasis užsienis“ – Lietuva, Latvija ir Estija, nėra jo apetito dalis?! Lietuvos saugumą garantuoja NATO ryžtas, kuo nelaiminga Ukraina negali pasinaudoti.

Kai kurie gali klausti, ar NATO turės ryžto garantuoti NATO narių suverenitetą, kaip paskelbta NATO chartoje. Vienintelis leistinas atsakymas turi būti – taip. Kitaip NATO subyrės į niekį!

Todėl NATO būtinai turi veikti ryžtingai, įrodydama ponui Putinui, kad NATO tebėra rimta organizacija, pasiruošusi, galinti ir norinti garantuoti savo narių – valstybių suverenitetą. NATO gali tai padaryti tuoj pat akivaizdžiai dislokuodama reikšmingą kiekį nuolatinių oro, jūros ir pėstininkų-kariniųkų tose NATO priklausančiose šalyse su tų šalių pritarimu, neatsiprašant pono Putino iš anksto. Galima šiuo metu be didelio vargo veikiančius NATO vienetus dislokuoti iš Vakarų Europos bazių į tas vietas, kurioms gresia pavojus. Lietuva, Latvija ir Estija, ir net Lenkija šiuo metu turėtų smarkiai pageidauti tokių kariuomenės vienetų.

Regina Narušienė

Buvusi JAV LB pirm. (1994–2000)
ir PLB pirm. (2006–2012)

Laiškų ir nuomonių kalbos
stiliaus redakcija netaiso

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

Koncerte „Keturių džiazo spalvos“ skambėjo kanklės

Šiuo metu prestižiniame Bostono Berklee muzikos kolegijoje studijuoja du studentai iš Lietuvos: pirmus metus studijuojantis būgnininkas Tadas Vinokuras ir antruosius metus studijuojanti džiazo dainininkė ir kompozitorė Simona Minns. Simona atvyko į Bostoną tęsti muzikos studijų, pabaigusi džiazo vokalo bakalauro studijas Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje. Ji studijuoja šiuolaikinę kompoziciją ir vadybą.

Keturios muzikos spalvos – keturios muzikantės

Balandžio 22 d. Simona suorganizavo koncertą „Keturių džiazo spalvos“. Spalvų motyvas tęsiamas nuo praėjusio semestro, kai Simona suorganizavo koncertą „Lietuviškos džiazo spalvos“. Šiais metais koncertas buvo pavadintas „keturiomis spalvomis“, nes koncerte grojo keturios muzikantės iš skirtingų šalių, visos įnešdamos skirtingų muzikinių spalvų. Tiesa, ir šiam koncertui Simona suteikė šiek tiek lietuviško skambesio. Ji skambino lietuviškomis kanklėmis savo originalią kompoziciją „Miško rasa“ (Forest Dew).

Visos keturios muzikantės įgyvendino muzikinę idėją puikiai viena kitą papildydamos.

Energingos improvizacijos ir artistiškos dvasios įnešė pianistė iš Kubos – Zahili Gonzalez Zamora. Zahili jau daugiau nei dešimt metų aktyviai koncertuoja ir keliauja per pasaulį su savo kūrybos muzika. Šiuo metu ji savo žinias gilina Bostone studijuodama pianino programą. Šią vasarą Zahili vėl iškeliauja į Aziją.

Grupės būgnininkė Helen De La Rosa į JAV atvyko iš Dominikos Respublikos. Jai buvo suteikta ypatinga prezidentinė stipendija, kuri padengia pragyvenimo ir studijų išlaidas. Tokios stipendijos suteikiamos tik keliems studentams visame koledže. Helen yra ypač muzikali, jos ritminės improvizacijos stebino ir žavėjo visus koncerto žiūrovus. Koncerte taip pat buvo atlikta originali Helen kompozicija „Kol dar ne vėlu“ (Before It's Too Late).

Amerikietiškąją grupės dalį atstovavo grupės kontrabosistė Mali Obomsawin. Mali koncertui suteikė ramų ritmišką pulsą kartas nuo karto įterpdama lyriškas solo interpretacijas.

Stebino žiūrovus netikėtomis kompozicijomis

Lietuvai atstovaujanti Simona yra daugumos aranžuotė ir originalių kompozicijų autorė. Simona savo aranžuotėse supynė įvairiausius muzikos stilius: džiazą, swingą, bossa novą, sambą, roką, R&B, baladę, pop žanrą. Viena iš labiausiai žiūrovus nu-

Džiazo koncerte Simona Minns skambino kanklėmis. Gabrielės Urbonaitės nuotr.

stebinusių kompozicijų „Kvepia kaip mano mėgstamiausi dalykai“ (Smells Like My Favorite Things) sujungė dvi legendines dainas: miuziklo „Muzikos garsai“ (Sounds of Music) žymiausią dainą „Mėgstamiausi dalykai“ (My Favorite Things) ir legendinės roko grupės „Nirvana“ dainą „Kvepia kaip jaunystės dvasia“ (Smells Like Teen Spirit). Šios dvi, iš pirmo žvilgsnio, nesujungiamos dainos Simonos aranžuotėje tapo vienu ir vientisu muzikiniu kūrinium. Viena naujesnių Simonos dainų „Miško rasa“ taip pat sujungia keletą stilių: džiazą ir pop, o kanklių skambesys dainai suteikia šiek tiek lietuviško folkloro prieskonio.

Atliekant šią dainą trombonu groja ir Simonos vyras Dorsey J Minns iš Floridos, Miami. Simona ir Dorsey abu studijuoja Berklee muzikos kolegijoje. Dorsey trombonu groja klasikine maniera, taip suteikdamas dainai daugiau mistiškumo bei erdvės ir

ilustruodamas kuriamą nakties miško ir rytinės rasos įvaizdį.

Koncerto pradžioje grupė atliko instrumentinį kūrinį, pavadintą „Sniego metas“ (Snow Time), kurį Simona sukūrė šią žiemą. Kūrinys buvo pradėtas kaip džiazo harmonijos namų darbas, o vėliau išplėtotas į pilną kūrinį. Simona taip pat šiam kūriniumi paršė aranžuotę trimitui, trombonui, saksofonui ir ritmo grupei. Kūrinyje ryškiai jaučiama grupės „The Bad Plus“ įtaka tiek harmoniniu, tiek atlikimo atžvilgiu. „The Bad Plus“ daugelį metų buvo Simonos įkvėpimo šaltinis ir vienas iš mylimiausių džiazo ansamblių.

Koncerte buvo atliekami ir tradicinio swingo, džiazo standartai, tokie kaip D. Ellington „Švelniame skambesys“ (In a Mellow Tone), o bossa novą ir sambą įkūnijo pianisto ir kompozitoriaus Chick Corea kompozicijos „500 mylių aukštyje“ (500 Miles High) ir „Tu esi viskas“ (You're Everything). Koncerto pabaigoje Simona pristatė savo naują aranžuotę pagal Miles Davis kūrinį „Keturi“ (Four). Tradiciškai šis kūrinys atliekamas kaip greitas swingas, tačiau Simona suteikė jam šiek tiek Lotynų Amerikos ritmų, o melodiją pajavairino balkanų dermėmis. Taip tipiškas tradicinio swingo kūrinys tapo skirtingų žemynų muzikos katilu.

„Kanklės ir trombonas“ analizuos imigracijos klausimą

Koncertas vyko naujajame Berklee muzikos kolegijos pastate, kuris šį rudenį atvėrė duris papildomiems 2,000 studentų iš viso pasaulio. Šiuo metu kolegija gali pasigirti beveik 6,000 studentų, kurie dirbuoja atlikimo, muzikinės terapijos, muzikinės inžinerijos, muzikos verslo, šiuolaikinės, klasikinės ir filmų kompozicijos programose. Naujasis pastatas džiugina studentus naujomis įrašų studijomis, bendrabučiais, sporto klubu bei valgykla. Būtent naujoji dviaukštė valgykla ir yra naujoji koncertų salė. „The Berklee Caf“, valgydinanti tūkstančius studentų, naktį tampa gražia ir erdvia koncertų sale. Vadinamieji „Caf Show“ čia turi sceną su apšvietimu ir daugiau vietos žiūrovams nei senesniajame Berklee kolegijos pastate.

Nepaisant įtempto ir sudėtingo semestro laiko, į koncertą susirinko labai daug žiūrovų. Daugelis jau dabar visa galva yra panirę į egzaminus, projektų užbaigimus. Koncertą filmavo kino režisierė, Emerson kolegijos studentė Gabrielė Urbonaitė. Gabrielė šiuo metu filmuoja naują dokumentinį filmą „Kanklės ir trombonas“, kuris supina Simonos imigraciją į JAV, Bostono lietuvių bendruomenės kasdienybę ir gražią Dorsey ir Simonos meilės istoriją. Režisierė siekia atskleisti imigravusio lietuvio tapatybės klausimą, namų sąvokos nestabilumą, vidines dramas ir ieškojimus.

Naujausius video klipus, informaciją apie koncertus ir Simonos muzikinę veiklą galite rasti svetainėje www.simonasmirnova.com.

„Bostono lietuvių jaunimo grupės“ naujienos

Po St. Peterburgo, Floridos skliautais

Velykas šventė su šeimomis

Margučių parodoje dalyvius džiugino vienas už kitą puikesni margučiai. Mečio Šilkaičio nuotr.

Kiekvienais metais St. Peterburgo (Florida) Lietuvių klubo valyba surengia Velykų pietus. Šiais metais susirinko apie aštuoniasdešimt dalyvių, vaišinosi valgiais ir šampanu. Pasiliksminiui čia vyko ir margučių „kova“. Stipriausio margučio apdovanojimą laimėjo klubo narė Onutė Kaselienė. Margučių parodėlėje dalyvavo Birutė Mikalauskienė, Gintas Valaitis, visus žavėjo meniškai numarginti Ados Vodopalaitės margučiai.

St. Peterburge gyvenantys tautiečiai švenčių proga dažnai sulaukia šeimos narių iš kitų valstijų. Šiais metais salėje buvo daug svečių, besidžiaugiančių ne tik puikiu oru, bet ir galimybe Velykų šventės proga jaukioje lietuviškoje aplinkoje pabendrauti su šeimos nariais.

Šventiniai stalai buvo kupini visokiausių gėrybių. Irenos Adickienės nuotr.

Atvelykį šventė su šokiais

Šokėjų grupė „Ritmas“, vadovaujamas Rimos ir Aurelijaus Kilbauskų, Atvelykio sekmadienį Klube parengė įspūdingą programą. Mečio Šilkaičio nuotr.

Atvelykio sekmadienį, balandžio 27 d., pietų dalyviams St. Peterburgo Lietuvių klubo pramoginių šokių grupė „Ritmas“, vadovaujama profesionalių šokėjų Rimos ir Aurelijaus Kilbauskų, visiems padovanojo šokių programą. Pavasariškomis gėlėmis padabinti stalai ir scena maloniai nuteikė dalyvius. Po pietų klubo pirmininkė Vida Meiluvienė pakvietė „Ritmo“ grupės narę Jovitą Acutę-Parker vesti programą. Ji lietuvių ir anglų kalbomis (kadangi dalyvavo daug nekalbančių lietuviškai) supažindino svečius su šokių grupe ir papasakojo apie kiekvieno šokio kilmę ir būdingus šokiui ypatumus.

Aštuoni grupės šokėjai: Neringa Baltušienė, Jolanta Nikolov, Rasa Kay, Vida Valaitienė, Svajūnas Grucė, Rolandas Kurševičius, Peter Nikolov, Gintas Valaitis šoko įvairius tango ir valsus. Puikiai tango sušoko Neringa Baltušienė ir Rolandas Kurševičius. Lėtu, viliojančiu rumbos šoku žiūrovus džiugino Jolanta ir Peter Nikolov. Rima Kilbauskienė ir Svajūnas Grucė šoko anglų valsą. Susirinkusieji gausiais plojimais atsidėkojo šokėjams už programą.

„Banga“ džiaugėsi pavasariu gamtoje

Gamtoje Velykas švęsti susirinkusieji traukė virvę ir šokinėjo su „bulvių“ maišais. Vitos Blough nuotr.

Šv. Velykų dieną Lietuvių klubo padalinys „Banga“ linksmiai atšventė gamtoje ir pasitiko pavasarį Ridgecrest parke Largo, FL. Velykos – tai atgimimo, pavasario, vaisingumo ir gausos šventė. Šventėje atsispindėjo Velykų simbolika. Nepamiršome tradicijų ir papuošėme stalus dailiais margučiais, vienas už kitą įdomesniais ir gražesniais. O vaikučiai prisiminė tradicinį žaidimą – margučių ridenimą bei kiaušinukų paiešką pievoje.

Velykų proga susibūrė visos trys mūsų kartos: jaunosios atžalos, jų tėveliai ir net seneliai. Visi bendrai žaidėme žaidimus – virvės traukimą, kiaušinių nešimo estafetes, šokinėjome ir griuvome „bulvių“ maišuose.

Susibūrusioms porėlėms teko pademonstruoti lankstumą ir miklumą, bėgant su „kamuoliais-kiaušiniiais“ tarp kojų. Pralaimėtojų šiuose žaidimuose nebuvo – visi prisijuokė iki ašarų ir pasilinksmino į valias.

Niekas taip nesimbolizavo Velykų gausos, kaip skanus maistas. Lietuvių tauta garsėja geru apetitu – stalai lūžte lūžo nuo vaišių gausos: skanių mėsų, mišrainių, kumpių, sumuštinių su lietuviška duona, blynų, desertų bei šakocių. Ačiū Erikai, jos vyrui ir anytai Aldonai už skanius kepsnius ir kepinius. Negalima nepaminėti šventės sielos – „Bangos“ pirmininkės Ramutės, kuri visokeriopai parėmė šią gražią šventę. Nebūtumėm tiek išilinksminę be Ramutės oratoriškų kalbų, paraginimų ir pajuokinių šventės metu.

Buvo džiugu matyti lietuvių, susirinkusių tęsti tradicijas linksmame ir darniame būryje.

Parengta pagal St. Peterburgo aplinkraštį „Lietuvių žinios“, Nr. 453

JAV LB Rochesterio apylinkės metinis susirinkimas

Sveikinimai dėl sėkmingai atnaujintos veiklos

ALGIRDAS GRYBAS

Balandžio 27 d. Rochester, Our Lady Of Lourdes bažnyčios patalpose, įvyko JAV LB Rochesterio apylinkės metinis susirinkimas. Susirinkimui vadovavęs garbės konsulas JAV Rimas Česonis džiaugėsi, kad prieš metus atnaujinusi veiklą ir prisijungusi prie New Yorko apygardos Rochesterio apylinkė buvo aktyvi ir sėkmingai įgyvendino ne vieną kultūrinį projektą. Per pastaruosius metus ši apylinkė surengė ne tik New Yorko lietuvių bendruomenės tradicinius Kūčių bei Vasario 16-osios šventinius renginius, bet ir šiuolaikinės lietuviškos muzikos grupės „Liūdni slibinai“ koncertą, sulaukusio puikių jaunosios ir vyresniosios kartų vertinimų.

„Būkim kartu, dirbkim kartu!“ – jaunos ir vyresnės lietuviškai ir angliškai šnekančios bendruomenės narius kvietė naujoji apylinkės pirmininkė Skirmantė Juodeikytė-Philippone. Pernai apylinkės veiklą atnaujinusiam Dainiui Jasinevičiui pakeitus gyvenamąją vietą, 18 metų Rochesteryje gyvenanti S. Philippone perėmė vadovavimą apylinkės valdybai ir subūrė sėkmingą komandą. Apylinkės valdybai priklauso Janice Raspudic (vicepirmininkė, sekretorė), Aušra Clifford (išdininkė), Regina Juodeikienė ir Irmunda Bergoltz. S. Philippone dėkojo gausiai susirinkusiems apylinkės nariams bei pristatė apylinkės veiklos planus.

Susirinkimo dalyvius sveikinusį JAV LB Krašto valdybos pirmininkę

kę Sigita Šimkuvienė-Rosen teigė, kad Amerikos lietuvių bendruomenės ateitis, pirmiausia priklauso nuo aktyvių apylinkių narių, kurie organizuoja kultūrinius renginius, lanko bažnytines apeigas, vykdo švietėjišką veiklą lituanistinėse mokyklose. Dėkodama už ilgametę paramą lietuvių bendruomenei Rochesteryje, S. Šimkuvienė-Rosen apdovanojo garbės konsulą Rimą Česonį Žalgirio medaliu.

Susirinkime taip pat dalyvavo JAV LB New Yorko apygardos, atstovaujančios visoje New Yorko valstijoje gyvenančius lietuvių bei jų šeimų narius, pirmininkas Algirdas Grybas. Sveikindamas Rochesterio apylinkės narius su atsinaujinusia veikla, A. Grybas kvietė visus prisidėti ir prie New Yorko apygardos įgyvendinamų projektų, kurie skirti aktyvesnio bendradarbiavimo tarp apylinkių skatinimui ir informacijos apie lietuvišką veiklą New Yorko sklaidai.

Vienas jų – atnaujinta interneto svetainė www.nylithuanian.org, turinti daugiau nei 1 000 užsiregistravusių bendruomenės narių. Jie jau trejus metus kiekvieną sekmadienį gauna informaciją apie artimiausius renginius ir kitą veiklą.

New Yorko valstijoje gyvenantiems lietuviams atstovauja New Yorko apygarda bei jos koordinuojamos New Yorko miesto, Long Island, Rytinio Long Island bei Rochesterio apylinkės. Daugiau informacijos: www.nylithuanian.org/pranesimai/621.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Ateivių stovykla

Stovyklautojai turėjo galimybę ne tik užsiimti įvairia veikla, bet ir gardžiai papiegti.

Skautai, kurie kopė į „kalną“, saugiai pasiekė jo viršūnę.

Šių metų „Aušros“ tunto rudens stovykla vyko balandžio 21–25 dienomis. Šį kartą tuntas parinko kitą stovyklavietę, „Baden Powell Scout Centre“ Pennant Hills, kuri yra arčiau Sidnėjaus negu įprasta Kariong stovyklavietė. Ši australų skautų stovyklavietė pastatyta visų pirma skautiško lavinimo tikslams. Čia nerūksta įvairios paskirties pastatų (yra ir didelė komercinė virtuvė), kuriose

užsiėmimų. Pirmą naktį sesės Virginijos vyras Chris Barker mokė skautus stebėti žvaigždes. Su jo pagalba visi galėjo rasti žvaigždynus ir išmokti juos atpažinti. Ačiū, Chris!

Pažymėdami Atvelykį, skautai įvairiais loveliais rideno margučius. Išdykavimas įsibangavo, kai reikėjo lenktyniauti laikant kiaušinį ant šaukšto. O „ekstremalus“ sportas prasidėjo su kiaušinių mėtymu.

Vaikų vaizduotė skrido per erdves bandant sukurti „ateivius“ iš *papier mache*. Balionai, popierius, klijai, dažai ir netrukus pasirodė žali nežemiški gyvūnai su didžiulėmis akimis ir sidabrinėmis antenomis, kurie stovyklavo kartu su savo kūrėjais. Skautai toliau naršė erdvių temą susukdami filmus: „Ateivis“ ir „Apsėstoji“. Gerai, kad šilta kakava kas vakarą veikė kaip raminantis ir migdantis priešnuodis nuo įsivaizduotų tarp galaktinių šmėklų. Už geriausią vaidybą filme stovyklos „Logie“ apdovanojimą laimėjo Tomas Liutackas ir Alija Barker.

Erdvių ir ateivių temomis sustatyta skautorama išbandė skautų išradinumą, kai reikėjo užrištomis akimis orientuotis per kliūtis, surišti pirmos pagalbos neštuvą, taikliai mėtyti „meteoritus“ ar gaudyti vienas kitą „ateivį“ su kilpavirve. Visi parodė miklumą (ir drąsą) per „aukštų virvių“ kursą, kur reikėjo įkopti į įvairaus aukščio „kalnus“, sudėtus iš dėžių.

Stovyklautojai taip pat rado laiko atlikti gerą darbėlį gamtai ir susibūrę įvykdė „bush regeneration“ programą pagal Baden Powell stovyklavietės nurodymus.

Paskutinio vakaro Ateivių Baliui salė buvo papuošta pagal skautų įsivaizduotą „erdvišką“ temą. Visur blizgėjo ir čezėjo folija, tapyti ir pagaminti gyvūnai tupėjo kampuose. Vakariene buvo iš tikrųjų tinkama ne tik šio, bet ir kitų pasaulių gyventojams. Virtuvėje vyko gastronominiai eksperi-

mentai, kurie sudarė Ateivių Baliaus meniu: Bulvių Gyvūnai, Ateivių Vorai (dešrelės perdurtos špinatiniais makaronais), išsiritę iš „kruvinų“ (burokėlių) ankščių, Marso Triakiai (saldumynai). Rodos, visi prisisotino (net ir tie... atslinkę vėliau ... su žalia oda ir čiuptuvais..!)

Stovyklos metu Marnie Wollaston davė paukštytės įžodį, o Mika Bliokas, Kristine Šumskas ir Domantas Žyla davė skaučių/skauto įžodžius. Visus davusius įžodį šiltai sveikiname!

Po paskutinio laužo, po paskutinės dainos, po paskutinio „Labanaktis!!!“ šūkio, skautai ir vadovai visi išvargę saldžiai užmigo. Ar kas girdėjo tylioje nakties tamsoje – žemą užimą? Ar kas matė didžiulę skrendančią sidabrinę lėkštę vėlavų aikštėje?? Ar tikrai aš pastebėjau mūsų ateivius, grįžtančius į tolimus namus?

Sesė Dovilė

Jau vieno „ateivio“ galva paruošta

PASIŽYMĖKITE DATA!
Akademinių Skautų sąjūdžio 90 metų
(1924–2014) suvažiavimas
vyks: 2014 m. spalio 17–19 d.,

Wyndham Lake Buena Vista Resort
– Orlando, Floridos apylinkėse!

Pradėkite ieškoti skrydžio bilietų dabar!

• **Penktadienį** –

atidarymas/susipažinimo vakaras

• **Šeštadienį** –

programa/iškilmingas pokylis

• **Sekmadienį** –

Mišios, programa, suvažiavimo uždarymas

Grupinė nuolaida visiems dalyviams,

kurie apsistos suvažiavimo viešbutyje!

Jei norite pratęsti kelionę prieš ar po suvažiavimo, viešbutis suteikia grupinę nuolaidą.

Daugiau informacijos bus paskelbta vėliau.

Prieš Ateivių Balių skautai susirūpinę, nes reikia padaryti neatpažintas „ateivių“ kaukes.

Pirmasis „Vyrų vakaras“ Dievo Apvaizdos lietuvių parapijoje

REGINA JUŠKAITĖ-ŠVOBIENĖ

Balandžio 4 d., penktadienį, Dievo Apvaizdos lietuvių parapijoje, Southfield, MI buvo su-ruoštas pirmas šioje parapijoje „Vyrų vakaras“. Kas tai? Kokių tikslų jis siekia? Kaip pavyko? Nutariau pasikalbėti su šio vakaro rengėju ir dalyviais. Pirmiausia užkalbinau parapijietį Vitą Sirgėdą, kuris šį pobūvį suorganizavo.

– Kaip kilo mintis suorganizuoti „Vyrų vakarą“?
– Praeityje man labai patiko dalyvauti Detroito arkivyskupijos organizuojamuose „Men’s Conference“, per kuriuos labai sustiprėjo mano tikėjimas. Norėjau mūsų parapijos vyrams sudaryti progą pasiklausyti dvasinių kalbų.

– Kaip šis vakaras pasisėkė? Kiek vyrų dalyvavo?
– Mano nuomone, šis pirmasis „Vyrų vakaras“ pasisėkė visai gerai. Jame dalyvavo 18 vyrų – nuo 35 iki 90 metų amžiaus.

– Kokia buvo vakaro tema?
– Neoficialiai „Vyrų vakaro“ tema buvo: „Malda ir meilė – Dievas gyvena mumyse“. Turėjau progą parodyti du trumpus filmus ir vieną ilgesnės trukmės. Taip pat kun. Gintaras A. Jonikas pasidalino savo dvasine kelione į kunigystę.

– Jūs rodėte filmus iš anksčiau suruoštų „Vyrų vakarų“ amerikiečių parapijose. Kaip mūsų lietuviai vyrai atsiliepė apie tuos vakarus?
– Man atrodo, vyrai buvo patenkinti. Geri atsiliepimai, nes vakaras buvo apie tai, kas mums svarbu. Buvo proga pristatyti ir mūsų parapijos su-kurtą lankstinuką „Kur aš rasiu Jėzų Kristų 2014 metais“. Aš buvau labai laimingas, kad tiek vyrų pasiaukėjo penktadienio vakarą ir dalyvavo. Ne dažnai vyrams yra tokių progų pasikalbėti dvasinėmis temomis.

– Jūs dalyvaujate amerikiečių „Vyrų vakaruose“ – pa-pasakokite apie tai.
– Nuo 2003 m. pradėjau lankyti Catholic Men’s Conference. Dalyvavau šešerius metus, kol juos vedė kun. John Riccardo, kuris šiuo metu klebonauja Our Lady of Good Counsel bažnyčioje, Plymouth, MI. Vis grįždavau iš Catholic Men’s Conference užside-gęs Kristuje.

– Kada bus ruošiamas kitas „Vyrų vakaras“?
– Norėčiau vėl organizuoti „Vyrų vakarą“ ru-denį, gal Advento metu.

Užkalbinti keli šio vakaro dalyviai – Doug Kom-er, Kastytis Giedraitis, Valdas Piestis ir Rober-tas Selenis džiaugėsi dalyvavę tokiaame pobūvyje. Sakė, kad šis „Vyrų vakaras“ tikrai buvo nuosta-bus ir įdomus! Pažiūrėję filmus, norėjo priartėti arčiau prie Kristaus, eiti Kristaus keliu ir pasi-ruošti šv. Velykoms. Filmus komentavęs kunigas sakė, kad vyrai turėtų sekti Kristaus pavyzdžiu, rodyti kitiems savo gerus jausmus, o nesistengti būti „macho man“. Kalbėjo apie tradicines šei-mos vertybes. Vyras yra šeimos galva, ir žmona bei vaikai jo klauso. Dalyviams buvo užduota pa-rašyti laiškėlį ir jame išreikšti savo meilę žmonai ir vaikams. Kitame „Vyrų vakare“ bus galima pa-ruošti diskusijų grupes, kur dalyviai galėtų už-duoti klausimus ar pasidalinti savo nuomonėmis. Apskritai, dalyviai buvo labai patenkinti.

– Jūs su žmona Danute aktyviai reiškiate Dievo Ap-vaizdos parapijoje. Prašau daugiau papasakoti apie tai.
– Danutė – tai šeimos kertinis akmuo. Ji veda Biblijos pamokas ne tik lietuviams, bet ir amerikie-čių grupėms. Turbūt pradėjo už mane melstis, nes jau ilgai bendrauju su Jėzumi. O mūsų parapijoje Danutė yra Eucharistijos ministrantė.

Šiais metais kun. G. A. Jonikas mane pakvietė

„Vyrų vakaro“ dalyviai su Vitu Sirgėdu (antras iš kairės).

Kun. G. A. Joniko nuotr.

mokinti ir paruošti vaikus/paauglius Sutvirtinimo sakramentui. Taip pat kvietė mane dalyvauti Evan-gelizacijos komitete – tai mano pirmas bandymas.

– Kokius kitus turite gabumus, talentus?
– Vienu laiku buvau parapijos Švietimo komi-teto narys. Taip pat man patinka dainuoti. Nekant-riai laikiu Dainų šventės Čikagoje. Tikiuosi pa-kvietimo diriguoti arba solo dainuoti per šventę, bet dar nemačiau programos. Galima sakyti, kad mano vienintelis gabumas yra erzinti gimines ir draugus (juokiasi – R. J-Š.). „Ford“ automobilių įmonėje 27 metus dirbu sunkvežimių inžinieriumi. Su žmona Danute užauginome keturis vaikus, kurie šiuo metu gyvena Baltimorėje, Virginijos valstijoje

ir Michigane. Mėgstu keliauti, žaisti golfą. Mano žmona Danutė yra fizinės terapijos specialistė. Lais-valaikiu ji taip pat mėgsta keliauti, skaityti ir tar-nauti mūsų parapijoje. „Žiburio“ lituanistinėje šeš-tadieninėje mokykloje ji mokytojavo 15 metų. Da-nutei patinka sportas. Neseniai parapijoje mes or-ganizavome ir rodėme „Catholicism series“ DVD ir filmą „The Passion of Christ“.

– Ir paskutinis klausimas: O kada suruošite „Moterų vakarą“?
– Bus matyti.

– Linkiu Jums sėkmės Jūsų užmojuose. Ačiū už po-kalbį.

Globali „Seder“ vakarienė Clevelande

DR. VIKTORAS STANKUS

Amerikos žydų komitetas (American Jewish Committee) yra pasauliniu mastu žinomas žydų gerovės bei žmonijos demokratinų ver-tybių sergėtojas. To komiteto Clevelando vadovybė šių metų balandžio mėnesį pakvietė įvairių tiky-bų dvasiškius, valstybių diplomatus, konsulus, Ohio valstijos senatorių Sherrod Brown ir Rob Portman įgaliotinius bei organizacijų atstovus kartu švęsti „Seder“ vakarienės. Vakarienėje dalyvavo Lietuvos Respublikos garbės konsulė Ingrida Bublienė ir JAV LB Ohio apygardos vicepirmininkas dr. Viktoras Stankus.

„Seder“ vakariene pradedama žydų šventė „Pa-ssover“, kuri primena izraelitų išsilaisvinimą iš Egipto vergijos. Šimet „Passover“ šventė tęsėsi nuo balandžio 14-tos iki balandžio 22 d. „Seder“ vakarie-nė vyko Anshe Chesed Fairmount Temple šventovės Clevelande patalpose. Atvykusius svečius sveikino Amerikos žydų komiteto prezidentas Seth Briskin. Jis perskaitė Ukrainos generalinio konsulo And-rew Futey žodį. Paaikšėjo, kad dėl įvykių Ukrainoje konsulas Futey išvykęs į Washingtoną pasitari-mams.

„Seder“ vakarienės ritualą atliko ir ją vedė jau-natviškas, energingas rabinas Joshua Caruso. Jis paprašė dr. Viktoro Stankaus, JAV LB Ohio apygardos vicepirmininko, per-skaityti pirmą skaitinį. Vakarienės metu buvo galima paragauti įvairaus ritualinio maisto, buvo skaitomi skai-tiniai, skambėjo dainos. Vakarienė tę-sėsi tol, kol buvo atrasta paslėpta mat-zos dalis, vadinama ‘afikomen’ (tai graikiškas žodis, kuris reiškia „de-sertą“. Talmude yra 10,000 graikų kil-mės žodžių.) Paslėptą „afikomen“ at-rado LR garbės konsulė Ingrida Bub-lienė.

Vakarienę gražiai suruošė Ame-rikos žydų komiteto Clevelando regio-no direktorė Lee C. Shapiro. Buvo pa-sirinkta proga vakaro metu pristatyti Viliaus Kavaliausko knygą „Pažadė-toji žemė – Lietuva – Žydų karių, da-lyvavusių Lietuvos Nepriklausomybės

atvadavime, sąjunga“. Toje knygoje pažymėta, kad apie šimtas Lietuvos žydų savanorių žuvo gindami Lietuvos laisvę, apie du šimtai sužeista. Vakaro da-lyviams didelį išpūdį padarė žinia, kad Lietuvos Respublika apdovanojo 20 Lietuvos žydų aukščiau-sio narsumo medaliu, Vyties Kryžiaus ordinu. Vie-nintelė moteris, apdovanota Vyties Kryžiaus or-dinu – drąsi Lietuvos žydė Liba Mednikienė. Dar viena staigmena laukė vakaro dalyvių – buvo apdo-vanotas ir Lietuvos kariuomenės vyriausias rabi-nas Samuelis Sniegas. Buvo kalbėta apie galimybę pakviesti šios knygos autorių Vilių Kavaliauską su-rengti parodą pagal jo knygos eksponatus tarptau-tinio masto muziejuje Ohio valstijoje – Maltz Mu-seum of Jewish Heritage. Clevelando žydų bendruo-menė yra labai įtakinga. Joje yra daug litvakų. Ne-toli yra žydiškų studijų mokykla, kolegija – Telshe Yeshiva, kuri kilusi iš Lietuvos, Telšių miesto. Maltz muziejus yra surengęs tarptautinio pobūdžio parodas (apie ankstyvą krikščionybę, apie katalikių seselių įnašas žmonijai, apie Clevelando tautybių darželius). Paroda, parengta pagal Viliaus Kava-liausko sudarytą knygą, būtų itin svarbi ir atliktų didelę misiją.

Dr. Viktoras Stankus – JAV LB Ohio apygardos vicepirmininkas.

Seder“ vakarienę veda Amerikos žydų komiteto Clevelando regiono di- rektorė Lee C. Shapiro ir rabinas Joshua Caruso.

V. Stankaus nuotr.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

K. Masiulis klaidina visuomenę dėl Žaliojo tilto skulptūrų

Vilnius („Draugo“ info) – Lietuvos nacionalinė UNESCO komisija kartu su ICOMOS (Tarptautinio paminklų ir vietovių išsaugojimo komiteto) Lietuvos nacionaliniu komitetu reiškia susirūpinimą dėl žiniasklaidoje pasirodžiusios klaidingos informacijos, kad „Žaliojo tilto skulptūras ketinama įrašyti į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą“. Šią faktais nepagrįstą ir neadekvačią žinią paskelbė Seimo narys Kęstutis Masiulis. Komisija atkreipia dėmesį, kad politiko Masiulio pranešime yra neteisingai interpretuojama darbinė ICOMOS Lietuvos nacionalinio komiteto biuro posėdžio medžiaga – protokolai, kuriame užfiksuota informacija apie ICOMOS XX a. paveldo mokslinio komiteto 2012 m. rengtą konferenciją. Minėta konferencija buvo skirta Rytų Europos Šaltojo karo palikimui ir socialistiniam paveldui tirti. Posėdyje svarstyta, kad Lietuvoje ryškiausiais tokiais socializmo palikimo ženklais gali būti laikomi Žaliojo tiltas su skulptūromis,

www.zurnalistika-kitaip.lt nuotr.

Mokslininkų namas Vilniuje, buv. „Pergalės“ gamyklos namai Kaune, buvęs kino teatras „Pergalė“ Vilniuje arba Lazdynų gyvenamasis rajonas. Apie šiuos objektus siūlyta kalbėti 2013 m. ICOMOS XX a. paveldo mokslinio komiteto konferencijoje Varšuvoje. Pabrėžiama, kad tokio pobūdžio diskusijos ir konferencijos yra ne politinio, bet mokslinio pobūdžio, sprendžiančios paveldosaugos teorijos ir filosofijos klausimus.

V. Adamkus: O jūs ko kito galėjot tikėtis iš Rusijos?

Vilnius (BNS) – Kadenciją baigęs Prezidentas Valdas Adamkus sako nesąs nustebintas Rusijos sprendimo stabdyti susitarimą dėl karinių inspektorių siuntimo tikrinti karines pajėgas.

„Ar jūs ko kito galėjot tikėtis iš Rusijos? Kada jie vykdo visišką provokaciją, visišką nesiskaitymą su visomis Europos valstybėmis, ir vykdo tokią politiką, kuri tikrai neveda į sutarimą, ir kelia problemų ir didelį rūpestį dėl tolimesnio pasaulio, ne tik Europos, bet viso pasaulio būklės?“ – į klausimą, kaip vertina iš Rusijos pirmadienį gautą notą, žurnalistams Seime atsakė V. Adamkus.

Jis sakė besilaikantis pozicijos, jog nusileisti Rusijai nereikia, o krizę spręsti diplomatinio keliu. Lietuvos krašto apsaugos ministerija pranešė pirmadienį gavusi Rusijos notą, kad Maskva vienašališkai sustabdo 2001 metais pasirašyto dvišalio Lietuvos ir Rusijos susitarimo galiojimą.

T. Vinicko (Delfi) nuotr.

Susitarimas leido Lietuvai kartą per metus siųsti karinius inspektorius į Karaliaučiaus kraštą, o Rusijos inspektoriai galėjo atvykti į Lietuvą.

Kalbėtasi apie pasirengimą įsivesti eurą

Vilnius (Bernardinai.lt) – Ministras pirmininkas Algirdas Butkevičius priėmė Lietuvoje besilankantį už mokesčius, muitus, statistiką, auditą ir kovą su sukčiavimu atsakingą Europos Komisijos (EK) narį Algirdą Šemetą ir finansų ministrą Rimantą Šadžių. Susitikime aptartas Lietuvos pasirengimas įsivesti eurą bei Europos Sąjungos (ES) Tarybos rekomendacijos mūsų šaliai dėl mokesčių sistemos ir administravimo.

Pasak ministro pirmininko, pagal atnaujintas Finansų ministerijos makroekonominės prognozes, Lietuva šiuo metu atitinka visus Maastrichto kriterijus, nuosekliai rengiama euro įve-

dimo teisinė bazė – priimtas pagrindinis euro įvedimo teisės aktas – Euro įvedimo Lietuvos Respublikoje įstatymas, ministrų kabinetas yra pritęs Nacionaliniam euro įvedimo planui ir kitiems būtiniams teisės aktams.

EK nario A. Šemetos teigimu, prognozių visuma Lietuvai labai palanki, mūsų šaliai ir toliau žadamas vienas didžiausių ekonomikos augimų ES. Sprendimą dėl Lietuvos narystės euro zonoje EK priims birželio 4 dieną. „Lietuva labai daug nuveikė, rengdamasi narystei euro zonoje, ir aš tikiuosi, kad EK sprendimas bus palankus“, – tvirtino A. Šemeta.

Rusija mėgina sužlugdyti rinkimus Ukrainoje

Viena (BNS) – Didžiosios Britanijos užsienio reikalų sekretorius William Hague apkaltino Rusiją mėginant sužlugdyti Ukrainoje gegužės pabaigoje numatytus prezidento rinkimus.

Tai jis pareiškė atvykęs į Vieną dalyvauti Europos Tarybos šalių užsienio reikalų ministrų susitikime, kurio darbotvarkėje neabejotinai dominuos Ukrainos krizė.

„Atrodo, Rusija siekia užkirsti kelią tiems rinkimams ir juos ir sužlugdyti. Tai negerai, – sakė W. Hague žurnalistams. – Manau, didžioji dauguma šiandien čia susirinkusių šalių turės labai griežtą žinią – Ukrainos rinkimams turi būti leista įvykti. Ukrai-

niečiai turi teisę turėti savo vyriausybę, savo prezidentą ir laisvus, demokratinius rinkimus“, – pridūrė jis.

Ukrainos prezidento rinkimai numatyti gegužės 25 d. Maskva teigia, kad šiuos rinkimus rengti „absurdiška“. Tuo tarpu prorusiški Ukrainos separatistai sekmadienį planuoja organizuoti savo referendumą dėl nepriklausomybės nuo Ukrainos.

Į susitikimą Vienoje atvykęs Rusijos užsienio reikalų ministras Sergejus Lavrovas nieko nekommentavo, o Ukrainos diplomatinės vadovas Andrius Deščycia pasakė, jog nori iš Europos Tarybos aiškaus pareiškimo apie paramą.

Ukrainai gresia karas, perspėja Vokietija

Berlynas (BNS). Ukraina yra atsidūrusi prie karo slenkščio, perspėjo Vokietijos užsienio reikalų ministras Frank Walter Steinmeier duodamas interviu, kuriuos antradienį paskelbė keturi Europos laikraščiai.

Dešimtys žmonių praeitą savaitę žuvo pietiniame Odesos uostamiestyje, prorusiškiems kovotojams susirėmus su Kijevo provakarietiškos vyriausybės šalininkais, o Ukrainos pajėgos kaunasi su separatistais, kontroliuojančiais keliolika miestų rytiniame regione.

„Kruvini vaizdai iš Odesos mums parodė, kad esame vos už kelių žingsnių nuo karinės konfrontacijos“, – F. M. Steinmeier sakė Ispanijos dienraščiui „El Pais“, Prancūzijos „Le Monde“ ir „La Repubblica“ bei Lenkijos „Gazeta Wyborcza“.

Duodamas interviu televizijai pirmadienio vakarą, F. W. Steinmeier

en.wikipedia.org nuotr.

sakė nuogąstaujantis, kad nei Rusija, nei Ukraina nebegali suvaldyti padėties, intensyvejančios kovoms aplink prorusiškų jėgų tvirtovę Slovjangską.

„Esu įsitikinęs, kad susiduriame su padėtimi, kuri klostosi sava eiga. Rytų Ukrainoje esama grupių, kurios neklauso nei Kijevo ... nei Maskvos“, – perspėjo jis.

Maskvos propaganda nenuėjo veltui

Vilnius (ELTA) – Pusė Rusijos gyventojų mano, kad Baltijos šalyse pažeidžiamos rusų teisės, rodo balandį atliktos apklausos rezultatai.

„Levada“ centro apklausos duomenimis, 53 proc. rusų mano, kad rusų teisės pažeidžia Latvija, 48 proc. teigia, kad rusai diskriminuojami Lietuvoje,

46 proc. mano esant pažeidimų Estijoje.

Tyrimo duomenimis, rusai mano, kad už Baltijos šalis dar labiau diskriminuoja Ukraina.

Balandžio 25–28 dienomis apklausti 1,602 respondentai 45 Rusijos regionuose.

Rusija neatsisakys branduolinių ginklų

Maskva (ELTA) – Rusijos diplomatų tvirtinimu, Maskva šiuo metu nėra pasirengusi visiškai atsisakyti branduolinių ginklų, nes tai yra teisėta atgrasymo priemonė nacionalinių interesų saugumui užtikrinti.

Tokią Rusijos poziciją Branduolinio ginklo neplatinto sutarties (Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, NPT) paruošiamajame komiteto posėdyje pareiškė Užsienio reikalų ministerijos Saugumo ir nusi-ginklavimo departamento direktorius

Michailas Uljanovas. Ji pridūrė, jog nusi-ginklavimas turėtų vykti etapais, „esant strateginiam stabilumui ir atsižvelgiant į visus tarptautinio ir Rusijos saugumo faktorius“.

M. Uljanovas pakartojo užsienio reikalų viceministro Sergejaus Riabkovo pažadą laikytis pratęstos Strateginės ginkluotės ribojimo sutarties (Strategic Arms Reduction Treaty, START), kuria Rusijos branduolinis arsenalas būtų sumažintas iki 1,550 kovinių užtaisų.

Michelangelo „Dovydas“ dar stovės

Roma (BNS) – Florencijos muziejų administracija antradienį neteikė didelės reikšmės rizikai, kad prieš 500 metų Michelangelo sukurta „Dovydo“ statula dėl įtrūkimų kulkšnyje gali nugriūti.

„Net jei įvyktų 5 ar 5,5 balo pagal Richterio skalę žemės drebėjimas, Florencija liktų sveika. O ‘Dovydas’ nu-

griūtų paskutinis“, – sakė institucijos atstovas Marco Ferri.

Ataskaitoje sakoma, kad tos silpnos vietos tikriausiai yra susijusios su periodu tarp statulos užbaigimo ir pastatymo Sinjorijos aikštėje 1504 metais ir jos perkėlimo į muziejų 1873 metais.

Aikštėje vietoje statulos buvo pastatyta jos kopija.

VERSLO NAUJIENOS

A. Kazlauskytė.
Seimas išbuožinimą pradėjo nuo žemės

Pavasariui įpusėjus Seimas pragydo raudona giesme. Skubos tvarka priimtas žemės įsigijimą lietuviams ribosiantis žemės saugiklių įstatymas. Įstatymų rengėjai mušėsi į krūtinę, kad saugikliai – tik užsieniečiams. Tačiau įstatymo nuostatos vienareikšmiškai apribos būtent lietuvių konstitucinę teisę į žemės nuosavybę.

Valdžia lietuviui leis įsigyti tik iki 500 hektarų dirbamos žemės. Jeigu turi daugiau – esi spekuliantas. Lygiai taip pat, kaip ir sovietų laikais, kuomet valdžia atriekdavo 60 arų prie namų, prasimaitinimui. Jeigu Seimo nariai neskaitė Konstitucijos, galima priminti, jog Lietuvos ūkis yra grindžiamas privačios nuosavybės teise, asmens ūkinės veiklos laisve ir iniciatyva. Tad bet kokie tokios teisės ribojimai, grįsti paranojiška užsieniečių invazijos baime, nėra nei teisėti, nei teisingi.

Koks gi įstatymas be išimčių. Išimtis suskubta nustatyti gyvulininkystės verslu užsiimantiems verslininkams. Auginantys kiaules, jautukus ir kitus gyvulius galės pirkti ir daugiau žemės, kurios dydį pagal gyvulių skaičių nustatys ta pati valdžia. Kuo rapsų augintojai nusikalto prieš karvių augintojus? Kodėl javų augintojai negali turėti daugiau žemės, jeigu gali ir nori auginti daugiau? Kokią grėsmę visuomenei kelia 700 hektarų grikių ūkis?

Nuo gegužės pirmosios žemė bus perkama tik gavus Nacionalinės žemės tarnybos leidimą. Bus tikrinama, kur ir kaip gyvenai pastaruosius 10 metų. Pagal Seimą, tik tie, kurie trejus metus per dešimties metų laikotarpį deklaravo užsiimantys žemės ūkio verslu, galės nusipirkti žemės. Tai žinutė visiems po pasaulį išsibarsčiusiems lietuviams – dirbkite žemę ten, kur dirbė, nes jūs mums jau – užsieniečiai, o užsieniečių mes bijome.

Įsigyta žemė gali virsti ne džiaugsmu, svajonių išsipildymu, idėjų realizacija ir stabiliomis pajamomis, bet akmeniu po kaklu. Nusipirktą žemės lopinėlį reikės dirbti taip, kad atitiktumėte vyriausybės nustatytas išdirbio normas. Jums nustatys, kiek kokios savo produkcijos turėsite užauginti savo sklype. O jeigu šalnos? O jeigu sausra? O jeigu jūs – visgi prastas ūkininkas, kad ir su agronomo diplomu, ir norėtumėte užsiimti kitu verslu?

Atsakau – tiems laimingiesiems, kuriems pavyks įsigyti žemės, už jos nedirbimą gresia administracinė atsakomybė ir piniginės baudos. Neužderėjo bulvės? Reikia nubausti! Gal dar atvažiuokite į namus patikrinti, ar kas ten gyvena? Jei nieko nerasite – iškelkite bylą už „būsto nenaudojimą pagal tiesioginę jo paskirtį”.

Plenarinio posėdžio metu, svarstant šį „Žemės nepardavimo lietuviams įstatymą”, buvo galima išgirsti, jog žemė negali būti laikoma turtu ir pardavinėjama, neva tai – amoralu. Neva žemė turi būti valdoma valdžios. Dėkui, jau turėjome laikus, kai žemė priklausė valdžiai. Tokioje žemėje esantys ūkiai vadinti kolchozais, ir juose lenkė nugarą ne vieno tėvai ar seneliai.

Iš tiesų amoralu yra nepasitikėti žmonėmis, kėsintis į jų uždirbtą turtą ir manyti, kad geriau už juos žinai, kaip turi būti naudojamas jų pačių sukurtas turtas. Jeigu Seimo nariams taip niežti nagai reguliuoti ūkius – prašom kastuvą į rankas ir pirmyn į laukus, o ne prie balsavimo mygtukų.

Lietuvos Laisvosios rinkos institutas

Skolintis žemės pirkimui gali tapti sudėtinga

Priėmus žemės ūkio paskirties sklypų pirkimą ribojančius draudimus baiminamasi, kad paskolų srovė iš bankų sumažės. Po gegužės 1 d., kai įsigaliojo praeitą savaitę Seimo priimti teisės aktai, gali būti sudėtinga gauti kreditų žemei pirkti, nes finansų institucijos sklypų negalės perimti savo nuosavybėn.

„Šią savaitę pirsime 15 hektarų žemės, bankas sandorį finansuoja ir kaip užstatą ima sklypą. Duoda 80 proc. jo vertės. Kaip bus toliau, nežinia, nes naujas įstatymas tokį modelį iš esmės uždraudžia. Kredito institucijos iš nemokaus skolininko negalės perimti valdos”, – Lietuvos ūkininkų sąjungos pirmininką Joną Talmantą cituoja „Verslo žinios”.

Jo teigimu, apyvartinėms lėšoms pinigų duodama palyginti lengvai.

BNS

Valiutų santykis (2014 m. gegužės 7 d.)

- 1 USD (JAV doleris) – 2,49 LTL
- 1 EUR (euras) – 3,45 LTL
- 1 AUD (Australijos doleris) – 2,31 LTL
- 1 CAD (Kanados doleris) – 2,27 LTL
- 1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų – 4,20 LTL
- 1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 2,15 LTL

Lietuva – dešimtmečio ES BVP augimo pirmūnė

Praėjus dešimtmečiui po įvykusios plačiausios Europos Sąjungos (ES) plėtros, britų ekonomikos savaitraštis „The Economist” apibendrina, kaip per šį laikotarpį sekėsi augti ES naujokėms. Akivaizdžios nugalėtojos – Lietuva, Lenkija, Slovakija ir Latvija – šalys, kurios nuo 2004 metų savo BVP išaugino daugiau kaip 40 proc. Šiame tyrime aiškiai išsiskiria Lietuva, kurios BVP paaugo beveik 55 proc., ji beveik 10 procentinių punktų aplenkė artimiausią varžovę ir kaimynę Lenkiją (beveik 45 proc. augimas). Lietuva Lenkiją taip pat aplenkė ir BVP, tenkančiu viename gyventojui (atitinkamai 12 250 ir 10 350 eurų per metus). Savaitraštis giria visas tris Baltijos šalis, kurios sugebėjo išlaikyti išpūdingą augimą (Estijos augimas per dešimtmetį sudarė 30 proc. BVP prieaugio), net ir susidūrusios su drastišku ekonomikos nuosmikiu 2009 metais, prasidėjus ekonomikos krizei pasaulyje.

„The Economist” taip pat išskiria ir augimo pralaimėtojus. Pirmiausia tai Kipras, kurio BVP nuo 2004 metų smuko 13 proc. Taip pat Slovėnija, kuri patyrė didelę bankinę krizę, tačiau ši nebuvo tokia nuožmi kaip Kipre. Šios šalies BVP viename gyventojui augo tik 7 proc.

ES-28 zonos prognozuojamas augimas šiais metais sudarys 1,5 proc. ir 2015 metais turėtų pasiekti 2 proc. Šiek tiek lėtesnis augimas numatomas 18 šalių aprėpiančiai euro zonai – 1,2 proc. 2014 metais ir 1,8 proc. kitais metais.

„The Economist” Lietuvos ir Latvijos augimą šiais ir ateinančiais 2015 metais prognozuoja kaip vieną sparčiausių ES: Latvijai prognozuojamas 4 proc. BVP augimas šiais ir kitais metais, Lietuvai numatomas 3,5 proc. 2014 m. ir 3,9 proc. 2015 metais.

Parengta pagal „The Economist”

Rusijos ir Ukrainos konfliktas Lietuvos ekonomiką paveiks nedaug

Rusijos ir Ukrainos konfliktas Lietuvos ekonomiką paveiks minimaliai, teigia finansų ministras Rimantas Šadžius. Lietuva nesiruošia prašyti Europos Sąjungos finansinės pagalbos, siekiant padengti nuostolius.

„Mes įvertinome galimas ekonomines pasekmes Lietuvos ekonomikai dėl šių neramumų tarp Rusijos ir Ukrainos. Turint omenyje, kad mes eksportuojame prekes į Rusiją ir 100 proc. gamtinių dujų importuojame iš ‘Gazprom’, žinoma, poveikį pajustume čia. Bet mūsų vertinimas yra, kad ekonomiškai tai bus ribotas poveikis”, – antradienį prieš ES finansų ministrų susitikimą Briuselyje žurnalistams sakė R. Šadžius.

Kartu jis teigė manantis, kad padėtis yra pakankamai rimta, todėl Europa turi kalbėti vienu balsu: „Tas balsas, mūsų nuomone, turi būti gan stiprus, nes tarptautinės teisės pažeidimai negali būti toleruojami”.

Finansų ministras Rimantas Šadžius

Parodoje – Vyčio kelionė nuo denaro iki euro

Kitą antradienį, gegužės 13-ąją, Kaune atidaroma Lietuvos banko paroda „Vytis: nuo lietuviško denaro iki euro” atskleis jau ilgiau negu šešis dešimtmečius tęsiamą tradiciją lietuviškose monetose vaizduoti raitelį ant žirgo – vytį. Ši tradicija nenutrūks ir 2015 m. Lietuvai įsivedus eurą.

Vytis – Lietuvos herbo figūra – bus iškaldinta apyvartinių euro monetų nacionalinėje pusėje; jis taps žinomu Europoje, nes lietuviškomis eurų monetomis bus galima atsiskaityti visoje euro zonoje.

Ši paroda – vienintelė vieta, kur galima pamatyti 2015 m. laidos lietuviškų eurų pavyzdžių su Lietuvos herbo figūra – Vyčiu. Paroda veiks iki birželio mėn. 30 d.

Taip pat galima susipažinti su Lietuvos banko ir pinigų istorijos ekspozicija Kauno rūmuose.

ELTA

Parengė Vitalius Zaikauskas

J. Janilionio supratimu, kuris buvo paremtas vietinių žmonių atmintimi, emigracija iš Lietuvos buvo prasidėjusi apie 1885 metus. Emigrantų sraute absoliuti dauguma buvo žydai, bet kelių procentų mažumą nuo to bendro skaičiaus sudarė ietuviai, kurių 1929 metais, jis manė, buvus ne daugiau 400. Didesnį centrą, anot jo, sudarė Johanesburgo lietuvių bendruomenė, siekusi 200. Nuo XX a. pradžios lietuvių tik mažėjo. Jie išmirė dirbdami aukso kasyklose. Raporto autorius nepasižymėjo istorikui būtinu akylumu, tad ir jo aprašyme nemažai vidinių prieštaravimų, kuriuos patikrinti reikėtų atskirų mokslinių tyrinėjimų. Pasitenkinkime jo aprašytu bendru vaizdu:

Ekonominė padėtis labai nelygi, žydai varo prekybą, turi didelių farmų, lietuviai gi daugiausia amatininkai (siuvėjai, staliai, kalviai), tik keli verčiasi smuklia prekyba ir turi nuosavas farmas. Yra žydų milijonierių miestuose ir ūkiuose („bulbių ir kukurūzų karaliai”), yra gerai pasiturinčių, bet yra ir driskių: lietuvių tik keletas šeimų yra gerai gyvenančių, turinčių nuosavybę, o kiti galą su galu suveda, arba net vaikščioja driskiais, – uždarbis nemenkas. Amatininkai uždirba vidutiniškai po 7 svarus per savaitę, prekybininkai daugiau, o fermerio laimė (kur nėra irigacijos) priklauso nuo lietaus kiekio. Aplamai įmanomas geras pragyvenimas. Ekonominio skurdo priežastis sudaro pinigų praleidimas „ant reisų” arklų lenktynėse ir girtuokliavimas. Ne vienas dėl šių priežasčių pirmiau buvęs turtingas dabar yra nusmukęs, ar net iš galvos išsikraustęs: keletą lietuvių yra Pretorijos bepročių namuose.³¹⁰

Nors skaitytoji turi būti aiškus raporto autoriaus nesugebėjimas išvelgti gilesnių lietuviškosios bendruomenės gyvenimo savybių ir dėsningumų, tačiau stiprus tokio vaizdo koloritas yra naudingas. J. Janilionio akyse lietuviai, nepaisant ilgų metų išeivijoje ir didžiulio tiems laikams atstumo, žino savo kilmę ir nesitolina nuo lietuviškos draugystės. Pastebimas neblogas kultūrinis lygis ir net tam tikras išsilavinusių jaunos kartos lietuvių sąmoningumas. Jo talkininkai lietuviai studentai yra geras šaltinis ir stiprus įrodymas, kad jau tada brendo išsilavinusių lietuvių būrys. Tačiau draugijų gyvenimas neišsivystė: lietuviai neorganizuoti, lietuviškų laikraščių nedaug skaito ir šneka lietuviškai anglišku žargonu.

Pirmasis Lietuvos konsulas K. Račkauskas atvyko į Pietų Afriką metais vėliau nei ankstesnis liudininkas. Jo pirmame (ko gero, vienintelis Lietuvos archyvuose rastas) pranešime gausu statistikos žinių apie imigrantus 1914–1928 metais. Jo duomenimis, 1924–1928 m. vieninteliai britai nustojo emigruoti į Pietų Afriką, daugėjo vokiečių (1 333), olandų (616), lenkų (942) latvių (859), rusų (479), graikų (1 470) ir – daugiausia – lietuvių (4 676). Konsulas, tarsi britų diplomatas, savo ataskaitoje neskyrė pilietybės nuo tautos: jam visi emigruojantys Lietuvos piliečiai buvo lietuviai. Taip akivaizdu, jis rašė, kad ateiviai iš Lietuvos užima pirmąją vietą.³¹¹

Po kelių konsulinio darbo metų, 1935-aisiais, K. Račkauskas sugebėjo nupiešti ryškesnį ir rišlesnį afrikiečių lietuvių istorinį paveikslą. Agrarinės kolonizacijos takus ir ūkininkavimo stilių čia, be abejonės, padiktavo senieji olandai, ilgiausiai gynę vergovę ir juodaodžių krašto šeiminkų teises. Laikas, kada kolonistas galėjo kiek

KARKLO DIEGAS

lietuvių pasaulio istorija

EGIDIJUS ALEKSANDRAVIČIUS

100

nori pasiimti žemės, jau senai buvo praėjęs. Trumpam žybtelėjusi viltis apie natūralių (ir brangiųjų) iškasenų industriją ir gerai apmokamas darbo vietas – vėlgi, išreklamuotas emigracijos agentų – prieš keliolika metų greičiausiai suviliojo lietuvius. Tačiau 4 deš. ir čia jau buvo visai kita padėtis. Trumpa ir mažiau gausi lietuvių emigrantų ekspansija į Pietų Afriką turėjo savo priežastis. K. Račkauskas išdėsto tokią versiją:

Labai žymių vietą Unijoje užima ateiviai iš Lietuvos (...) Lietuvių tautybės išeivių Pietų Afrikoje palyginti nedaug, vos apie 400, priskaitant čia ir jų vaikus, gimusius Afrikoje. Daugiausia jų yra Johanesburge, kur mano buvimo Afrikoje metu buvo susikūrusi ir Pietų Afrikos Lietuvių Draugija. Toliau seka Predtorija, Cape Townas, Port Elizabeth. Toks mūsų tautybės išeivių Afrikoje neskaitlingumas galima pateisinti tuo, kad sunkiuosius darbus miestuose ir kaimuose atlieka negrai ir spalvotieji; tokiems darbams, kuriems reikia prityrimo ir išsilavinimo, Pietų Afrikoje užtenka savų žmonių, t. y. anglų ir boerų. Ūkiuose apsigyventi mūsų išeiviui taip pat jau sunku: seniau kolonistas galėjo pasiimti sau niekieno nevaldomų žemių, kiek tik norėjo, pavyzdžiui, kiek žmogus galėjo per dieną apjoti. Dabar visa žemė jau kam nors priklauso; pradėti ūkininkauti be kapitalo neįmanoma; ir valdžia reikalauja iš imigrantų ūkininkų ne tik 1 000 ligi 1 500 sv. st (apie 50 ligi 75 tūkst. litų), bet taip pat jau ir šio tokio protyrimo ūkininkauti karštame klimate. Nemažą kliūtį sudaro klimato sąlygos ir pati žemė, kur stinga lietaus, nėra miškų. Ir tas neskaitlingas mūsų tautybės išeivių būrelis gyvena miestuose ir dirba miestiškus darbus siuvelyklose, skalbyklose, krautuvėse, restoranuose.³¹²

K. Račkausko išryškinti Pietų Afrikos gyvenimo bruožai netiesiogiai nurodo, kad jį domino ne tiek afrikietiška išeivijos istorija, kiek atsiliepi-

K. Račkauskas

mas į visuomenėje ir politiniame sluoksnyje vis dar tvyrantį lietuviškosios kolonizacijos vaizdinį. Jis pabrėžė, kad nėra jokios galimybės tame krašte tikėtis išvystyti tokią diasporos idilę, kokia neretai pasižymėdavo prof. Kazio Pakšto samprotavimai.

Lietuvių bendruomenės silpnumas buvo proporcingas išeivių skaičiui. Čia labai ryškus skirtumas tarp litvakų ir etninių lietuvių. Litvakų išeivių aktyvumas, darbštumas, pasiturėjimas ir solidarumas buvo sąlyga išvystytam savipagalbos ir draugijų gyvenimo tinklui. Lietuviai tokios veiklos negalėjo išvystyti dėl inteligentiško elemento nebuvimo, išsibarstymo ir, žinoma, per mažo jų skaičiaus.

Iki Lietuvos konsulato įsteigimo lietuviškų organizacijų nebuvo. Nebuvo net katalikiškos parapijos užuomazgų. Anot kunigo J. Janilionio, XX a. pradžioje, kai Afrikoje išsilaipino kone vienkartinis lietuvių išeivių būrys, Keiptaune buvęs lenkų kunigas Woit. Jis truputį mokejėjęs lietuviškai, buvo įrengęs koplyčias šiame mieste ir dar Johanesburge. Kurį laiką laikęs pamaldas lietuviams, bet nesugebėjęs išlaviruoti tarp pasipešančių lietuvių ir lenkų. Tad, vienybės nesudaręs, dargi sukiršinęs žmones, ir po pusantų metų išvažiavęs į Ameriką. Iš to laiko ateina ir prieštaringas kitose kolonijose šiaurės ir Pietų Amerikoje po-

lonizacijos šleifas. Didelė tikimybė, kad į Pietų Afriką atvyko nemažai sulenkėjusių lietuvių iš Panevėžio apylinkių, o žodinė jų tradicija pasiekė kunigo J. Janilionio ausis dar 1930-aisiais.

Konsulas K. Račkauskas, turėjęs daug sukauptos patirties iš lietuvių bendruomeninio gyvenimo Amerikoje, bandė padėti lietuviams telktis į organizacijas. Praslinkus keliems metams jis santūriai parašys:

Tik Johanesburge lietuviai turi savo draugiją – Pietų Afrikos Lietuvių Draugiją, susikūrusią mano pasiūlymu, apsilankius man tame mieste 1930 metais ir gerokai pasidarbavus jaunam išeiviui iš Klaipėdos krašto L. Veleriui.

Pretorijoje lietuviai neturi jokios organizacijos, bet jie dažnai susirenka p. p. Kuisių šeimoje, – tai yra verslininkų šeima, turinti porą krautuvių ir namų. Žinomas čia gyvo ir progresingo užsimojimo buvęs amerikietis p. Adomaitis daug prisideda prie lietuvių dviasios palaikymo.

Cape Towne taip jau nėra lietuvių draugijos. Neskaitlingoje mūsų išeivių šio miesto šeimoje lietuvių dviasį palaiko Silkas, turįs savo krautuvėlę, ir, be to, dirbąs dirbtuvėje. Yra čia dar žinomesnių tarpe Bagdonas, Beržinskas (Berzius), siuvėjas Jukna, Petrauskienė...³¹³

Minorinės Pietų Afrikos lietuvių bendruomenės aprašymo nuotaikos realistiškai atspindėjo tai, kas laukė mažytės kolonijos, kurios saitai su stipria žemiečių litvakų aplinka nebuvo labai tvirti. Pirmieji buvo užmiršti, antrieji – užmiršo. Jie išliko, sustiprėjo, išlaikė savo protėvių Litos-Lietuvos atminimą, tačiau jau nieko nebežino apie būrį lietuviškai kalbėjusių imigrantų, su kuriais kartu pirmieji litvakai atplaukė į Keiptauną. Skirtingi tėvynainių, žydų ir lietuvių likimai Pietų Afrikoje yra geras pavyzdys bruožų, nuo kurių priklausė diasporos tvėrmė. Imigrantų skaičius, pakankama koncentracija ir solidarumas, tikėjimas ir gebėjimas veikti organizuotai. O metams audžiantis į vis ilgėjančią praeities juostą, dar prisidėjo atmintis.

310. J. Janilionio raportas. In: Lietuvos Respublikos emigracijos politika 1920–1940 m. p. 112.

311. 1930.08.15. Lietuvos konsulato Pietų Afrikoje pranešimas Nr. 8. In: Lietuvos Respublikos emigracijos politika 1920–1940 m., p. 116–120.

312. Račkauskas-Vairas, Karolis. Pietų Afrikos Unija ir Lietuvos išeiviai, p. 140.

313. Ten pat, p. 141.

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą **1-708-599-9680**

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI
LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA

Asmeninių siuntų tel.: **708-907-3000**

Siuntinių paėmimas iš namų: **630-774-2136**

Centrinio ofiso adresas.: **8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455**

SIUNTINIŲ PRIĖMIMO VIETOS

SMILGA 2819 83rd St. Darien, IL 60561 Tel: 630-427-0929

EXCEL INSURANCE 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700

ATLANTIC EXPRESS CHICAGO 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919

LITHUANIA PLAZA 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866

KUNIGAİKŠČIŲ UŽEIGA 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622

RŪTA 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882

ALWAYS WITH FLOWERS 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339

EURUS DELI 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290

BALALAIKA MUNDELEIN 368 Townline Rd., Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6660

WONDERS OF NATURE 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-229-9450

BOČIU MENÉ 14911 127th St., Lemont, IL 60439 (Dirba tik savaitgaliais)

Laisvės paslaptis yra drąsa

Minint lietuviškos spaudos atgavimo 110-tąsias metines

Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos diena minima kasmet gegužės 7 dieną. Ji primena rusų carinės valdžios represijas, kuriomis buvo varžomi kiekvienos tautos brandumą liudijantys ženklai – kalba, knygų leidyba, spauda, laisvas žodis. Per 40 spaudos draudimo metų paaiškėjo, kad lietuviškoji spauda augo, nepaisant jokių persekiojimų ir taikomų bausmių. Veltui nuėjo rusų pastangos įpiršti valdžios leidžiamas knygas, spausdintas rusiškais raidėmis. Slaptųjų knygų skaičius nepaprastai sparčiai didėjo. Nuo lietuvių raštijos pradžios ligi 1864-tųjų – t. y. per 300 metų, lietuviškų knygų iš viso buvo išspausdinta vos 750; nuo draudimo pradžios iki 1883-ųjų – t. y. iki „Aušros“ gimimo, buvo išspausdinta 484 knygos, o nuo 1883-ųjų iki 1903-ųjų, neskaitant laikraščių, buvo išspausdintos 1372 knygos.

Tikrieji laisvojo žodžio gynėjai – knygnešiai

Knygnešystė – XIX amžiaus Lietuvos istorijos fenomenas, nukreiptas prieš carinės Rusijos vykdytą lietuviškosios spaudos ir raidyno draudimo politiką, trukusią 40 metų, pasireiškęs lietuviškų leidinių spausdinimu užsienyje, daugiausiai tuometinėje Prūsijoje, Mažajoje Lietuvoje bei Amerikoje, nelegaliu gabenimu per sieną ir platinimu. Persekiotas rusų valdžios.

Nuslopinus 1864–1864 metų sukilimą Lietuvoje, 1865 m. rugsėjo 23 d. Rusijos vidaus reikalų ministras Piotras Valujevas, tęsdamas represijas, išleido aplinkraštį numeris 141, draudžiantį spausdinti lotyniškais raidėmis, lietuvių ir žemaičių tarmėmis. Taip buvo įformintas spaudos draudimas. Pasipriešinimą spaudos draudimui iš pradžių organizavo katalikų bažnyčios atstovai. Vyskupas Motiejus Valančius įkūrė pirmąją žinomą lietuviškų knygų platinimo, knygnešių organizaciją.

Per Aukštaitijos šviesuolį Jurgį Bielinį 1866–1867 metais vysk. Valančius persiuntė kun. Jonui Zbermanui pinigų į Mažąją Lietuvą spaustuvės atidarymui, o netrukus ir devynių brošiūrų tekstus, raginančius kovoti prieš rusinimo politiką. Vėliau atsirado kiti spaudos platinimo centrai. Svarbiausi jų buvo: Sudarge su kunigu Martynu Sederevičiumi; Šilo Pavėžupio dvare su Vladu Putvinskiu, Povilu Višinskiu ir Morta Zauniūte; Seinų kunigų seminarijoje, Kauno kunigų seminarijoje, Kretingos vienuolyne. Vilniuje kun. Juozapo Ambraziejaus-Ambrozevičius, Donato Malinausko ir Povilo Matulionio iniciatyva buvo įsteigta slapta lietuvių inteligentų kultūrinė draugija „Dvylika Vilniaus apaštalų“ (pirmųjų dvylikos narių tarpe buvo ir broliai Antanas, Jonas ir Petras Vileišiai), kuri siekė iš lenkų valdomos kurijos susigrąžinti bent vieną bažnyčią lietuviams. 1901-taisiais organizacija savo tikslą pasiekė – lietuviai atgavo Šv. Mikalojaus bažnyčią.

Žemaitijoje spaudą aktyviai platino kun. Marcijonas Povilas Jurgaitis, Dominykas Vičas, Suvalkų krašte – Petras Mikolainis-Noveskis, Juozas Kancleris, Vilniaus krašte – kun. Silvestras Gimžauskas, Rytų Lietuvoje – Stanislovas Didžiulis, Rygoje – policininkas Juozas Miliauskas-Miglovara. Vėliau susikūrė veiklios knygnešystės organizacijos – Garšvių, „Sietynas“, „Atgaja“, „Teisybė“, „Prievara“, „Aušrinė“, „Atžala“, „Lizdas“, „Akstinas“, „Spindulys“, „Svirplys“, „Žiburėlis“, „Žvaigždė“, Mintaujos gimnazistų „Kūdikis“. Lietuviški leidiniai spausdinti tuometinėje Vokietijos teritorijoje – Tilžėje, Ragainėje, Vydūno kaimynystėje Bitėnuose, Prie-

kulėje, Klaipėdoje. Knygnešystė glaudžiai susijusi ir su taip vadintomis daraktorių mokyklomis.

Ilgainiui Lietuvoje neliko nei vieno miestelio ar bažnytkaimio, kur nebūtų galima įsigyti lietuviškos spaudos. Ištiesą platintojų armiją sudarė zakristijonai, škaplierininkai, pamaldžios moterėlės ir save pašventusios vienuolystei. Apie veiklos mastą

kalba skaičiai: 1900–1902 metais caro valdžiai pavyko konfiskuoti net 56 tūkstančių spaudinių.

Knygnešiai, sulauktyti prie tuometinės Vokietijos – Rusijos sienos, caro žandarų buvo mušami, kankinami, o pastebėti ir nesustoję – šaudomi vietoje. Sugautus ir nuteistus knygnešius dažniausiai tremdavo į Sibirą, kartais – į Mogiliovo, Smolensko sritis, sodindavo į kalėjimą nuo vienerių iki penkių metų laikotarpiui.

Šis kultūrinis sąjūdis, kurio dalyviai daugiausia buvo valstiečiai, ir kuris laikomas lietuvių tautinio sąjūdžio dalimi, padėjo pamatus Lietuvos nepriklausomybės atkūrimui 1918 metais ir išliko svarbiu tautinės savimonės išsaugojimui ligi šių dienų. Daugelio knygnešių atsiminimai ir istorijos buvo išleistos 1926 metais knygoje „Knygnešys“. Jurgis Bielinis, knygnešys, sukūręs lietuviškos spaudos nelegalaus platinimo tinklą, gimė 1846 m. kovo 16-tą. Ši diena kalendoriuose minima kaip Knygnešio diena.

2004 metais UNESCO knygnešystę įvertino kaip unikalią ir pasaulyje neturinčią atitikmenų.

Vienas knygnešys mirė Čikagoje

Aleksandras Žalpys gimė 1884 m. balandžio 6 d. Vaidotonyse. Baigė Kražių pradžios mokyklą. Iškart įsijungė į patriotinę veiklą, tapo knygnešiu. Platino draudžiamą lietuvišką spaudą, dalyvavo 1905 metų revoliucijos sąjūdyje. Žalpys buvo persekiojamas caro valdžios. 1907 m. jam pavyko papsprukti į Tilžę, o po trejų metų emigruoti į JAV. Apsigyveno Omaha, NE. Iškart įsijungė į bendruomeninę veiklą. Aktyviai dalyvavo „Susivienijimo lietuvių Amerikoje“ vietinėje kuopoje, platino lietuviškąją spaudą. Su L. Pasnoku 1912-tais leido „Vakarų varpo“ laikraštį (išėjo šeši numeriai). 1925 m. buvęs knygnešys persikėlė į Čikagą. Dalyvavo lietuviškoje veikloje, bendradarbiavo „Naujienu“ dienraštyje. Aleksandras Žalpys mirė Čikagoje 1968 m. lapkričio 5 d.

Parengė Raimundas Marius Lapas

Laisvės statula Kaune ir paminklas „Knygnešys“. Skulptorius Juozas Zikaras

1954 m. WOPA radijo stotyje (Oak Park, IL) žurnalistas Algirdas Gustaitis (centre) kalbina knygnešį Aleksandrą Žalpį (dešinėje). Kai – radijo laidos „Banga“ vedėjas Edvardas Slivinskas.

Nuotraukos iš R. M. Lapo archyvo

Valdemar Tomaševski (gimė 1965 m.) – inžinierius, Lietuvos, Vilniaus miesto savivaldybės ir Vilniaus rajono savivaldybės politinis bei visuomenės veikėjas, Lietuvos atstovas Europos Parlamente.

Gimė Vilniaus inteligentų mokytojų šeimoje. Tėvas, Vladislav Tomaševski, buvo ilgametis Vilniaus rajono Platiniečių pagrindinės mokyklos direktorius, motina – pedagoginiam darbui paskyrė 50 metų.

Baigęs vidurinę mokyklą, įstojo į Vilniaus inžinerinio statybos institutą (dabartinis Vilniaus Gedimino technikos universitetas).

Pašauktas į sovietų armiją, tarnavo Rusijos šiaurėje, Murmanskio srityje.

1990 m. baigė studijas ir įgijo inžinieriaus diplomą. Dar būdamas studentas, 1980 m. pabaigoje aktyviai įsijungė į lenkų tautinio atgimimo sąjungą. Pasisakė aktualiais visuomeniniais klausimais žiniasklaidoje, dalyvavo viešosiose diskusijose. Visuomeninį aktyvumą ir puikius organizacinius gebėjimus tobulino būdamas Vilniaus rajono savivaldybės tarybos ir valdybos nariu, o vėliau net ir vicemeru.

1990 m. baigė Vilniaus inžinerinį statybos institutą ir įgijo inžinieriaus mechaniko specialybę.

1992–1996 m. Seimo Lietuvos lenkų sąjungos frakcijos sekretoriato darbuotojas, 1997–1999 m. Vilniaus rajono savivaldybės sekretorius.

1993 m. visuomeninės organizacijos „Lietuvos lenkų sąjunga“ Vilniaus rajono skyriaus pirmininkas. 1994 m. Lietuvos lenkų rinkimų akcijos įkūrimo iniciatyvinės grupės koordinatorių ir šios organizacijos pirmininko pirmasis pavaduotojas. Nuo 1999 m. Lietuvos lenkų rinkimų akcijos pirmininkas.

Tris kadencijas buvo Vilniaus rajono savivaldybės tarybos ir valdybos narys. Kiek vėliau Vilniaus rajono savivaldybės vicemeras. 2000–2004 m. Seimo narys.

2008 m. rinkimuose į Seimą Valdemar Tomaševski jau pirmajame ture vėl laimėjo surinkdamas didžiausią balsų skaičių iš 71 kandidatų, startuojančių vienmandatėje apygardose. Už Lietuvos lenkų rinkimų akcijos vadovą balsavo ne tik tautinių mažumų atstovai, bet ir vietiniai lietuviai, kurie įvertino sąžiningą Seimo nario lenko

politiką: per 15 savo veiklos metų Lietuvos lenkų rinkimų akcija nebuvo įsivėlusį į jokių skandalus, susijusių su korupcija, viešųjų lėšų iššvaistymu ar kitomis taip dažnai Lietuvos partijas drebinančiomis aferomis. Dviejų ankstesnių kadencijų metu Valdemar Tomaševski dirbo Seimo Valsybės valdymo ir savivaldybių komitete, o nuo 2008 m. – Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto narys.

2009 m. Europos Parlamento rinkimuose, įrašytas pirmuoju numeriu Lietuvos lenkų rinkimų akcijos sąrašė. Už šią partiją balsavus vos 8,42 proc. rinkėjų išrinktas į Europos Parlamentą. 2011 m. su Lenkų rinkimų akcijos ir Rusų Aljanso koalicija „Valdemaro Tomaševskio blokas“ – tada atsiskė Vilniaus miesto savivaldybės tarybos nario mandato.

Valdemar Tomaševski – prieš „Draugą“

- Kodėl už Jus, o ne už kurį kitą pretendentą šiuose rinkimuose, turėtų balsuoti išeivija?
- Būdamas prezidentu, sieksiu gerovės visiems Lietuvos žmonėms, neatsižvelgiant į piliečių kilmę ar gyvenimo vietą. Esu už socialinį solidarumą, krikščioniškas vertybes, šeimą ir teisingumą. Vykdyti teisingumą turėtume nuo savęs, todėl mano vadovaujama partija niekada nebuvo įsivėlusį į jokių korupcinių skandalų. Mano tikslas – stipri, saugi ir ekonomiškai konkurencinga Lietuva.
- Ką galvojate apie dvigubos pilietybės įstatymą?
- Užsienyje gyvenantiems lietuvių kilmės žmonėms turi būti sudaryta galimybė turėti ir Lietuvos Respublikos pilietybę, tačiau tokia teisė turėtų būti suteikta visiems buvusiems LR piliečiams, ne tik lietuvių kilmės.
- Ar kviesite emigrantus grįžti į Lietuvą? Ką darytumėt, kad paskatintumėte emigravusius sugrįžti į Lietuvą?
- Būdamas prezidentu sieksiu sudaryti kuo palankesnes teises ir kitas sąlygas ekonominiams emigrantams – Lietuvos piliečiams bei lietuvių kilmės asmenims, sugrįžti į Lietuvą. Reikalausiu nuodugnai išanalizuoti „startinius paketus“, kuriuos siūlo kitos valstybės į jas atvykusiems imigrantams ir parengti patrauklius mūsų „startinius paketus“, kurie skatintų emigrantus sugrįžti.

- Kaip mažintumėte nedarbą, skatintumėte smulkų ir vidutinį verslą?
- Valstybės ekonomikoje turi būti bent keletas prioritetų, kurie turėtų būti skatinami mokesčių diferencijavimu. Vertinant Lietuvos potencialą, tokios sritimis galėtų būti turizmas, perėjimas prie biokuro šilumos ūkyje ir energetikoje, žemės ūkis, tranzito plėtojimas. Lietuva turi dideles galimybes sukurti žiniomis pagrįstą ekonomiką. Mūsų šalyje jaunimo išsimokslinimas yra vienas geriausių visoje Europos Sąjungoje. Būtina suteikti jiems sąlygas čia dirbti, tobulintis, pradėti nuo

savą verslą, skatinti verslo inkubatorių kūrimąsi.

- Ar renkamės teisingą kelią prisijungdami prie euro zonos šalių?
- Lietuva įstodama į Europos Sąjungą įsipareigojo įsivesti eurą. Tačiau dar tik atgimstanti po krizės Lietuvos ekonomikai tikrai nereikalingi tokie sukrėtimai, kaip prisijungimas prie bendrosios Europos valiutos zonos. Pagal kitų šalių praktiką, euro įvedimas siejasi su kainų šoktelėjimu, ką pajustų mažiausias pajamas gaunantys gyventojai. Tuo tarpu euro privalumų – kaip valiutos konvertavimo išlaidų nebuvimo ar žemesnių palūkanų normų eiliniai piliečiai greičiausiai nepajaus. Be to, skubotas euro įvedimas iš karto mūsų šaliai užtrauktų eilę problemų, nuo kurių šiuo metu kenčia šalys, įtrauktos į valiutinę sąjungą, įskaitant reikalavimą įnešti dideles pinigų sumas gelbstint Graikiją, Airiją, Portugaliją, o gal ir kitas šalis. Lietuvos žmonės neturėtų tapti turtingesnių šalių gyventojų sponsoriais, todėl esu nuomonės, kad su euro įvedimu Lietuva turėtų palaukti bent jau kol ekonominė padėtis Europos Sąjungoje nepagerės.

- Jūsų užsienio politikos principai, prioritetai?
- Stiprindami savo valstybingumą, mes privalome harmoningai plėtoti savo užsienio santykius, kurie turi tarnauti žmogaus teisių užtikrinimui visuose pasaulio kampeliuose, mūsų šalies ekonomikos konkurencingumui ir taikos palaikymui. Pagrindinis užsienio politikos tikslas – Lietuvos gyventojų gerovė. Sieksiu, kad Lietuvos žmonės gyventų saugioje, ekonomiškai išsivysčioje šalyje. Todėl, būdamas prezidentu, plėtosiu gerus santykius su visais kaimynais, kiek Europos Sąjungoje, tiek už jos ribų.

Kalbino **Vitalius Zaikauskas**

Daugiau apie kandidatą ir jo programą <http://www.vtomasevski.lt/>

Dalia Grybauskaitė

Atkelta iš 2 psl.

saugoti ir ginti. Mūsų stiprybė – vienybėje, o Lietuvos ateitis, jos laisvė, saugumas ir gerovė – mūsų rankose.

Noriu ir galiu padėti Lietuvai toliau eiti sėkmės keliu. Nuveikėme daug, tačiau dar negalime atsipalaiduoti. Todėl kviečiu visus pasaulio lietuvius nebijoti išsūkių, susitelkti ir drauge kurti Lietuvą – savo namus.

- Kokia yra jūsų nuomonė dėl dvigubos pilietybės?
- Didžiausias Lietuvos turtas yra jos žmonės. Kiekvienas lietuvis yra svarbus, nes nuo kiekvieno iš mūsų priklauso Lietuvos ateitis. Todėl aš pasisakau už dvigubos pilietybės praplėtimą. Konstitucinis teismas yra konstatavęs, kad dvigubos pilietybės klausimas gali būti sprendžiamas tik referendumu.

- Neseniai skaitytame savo metiniame pranešime pareiškėte, jog Lietuva gali tapti sąžiningų žmonių galimybių šalimi. Ką turime padaryti, kad taip iš tiesų nutiktų? Kaip prie to galėtų prisidėti Lietuvos išeivija?
- Šiandien pasaulio lietuvių jaunimo susitikimuose ir verslo forumuose gimsta pažanga ir inovacijos, kuriančios veržlią, modernią ir stiprią Lietuvą. Dėl to svarbu nenustoti bendrauti, dalintis savo patirtimi ir idėjomis. Kiekvieno lietuivio sėkmė yra ir Lietuvos sėkmės istorija.

Lietuvos išeivija JAV yra puikus pilietiškumo pavyzdys. Ji sugebėjo išsaugoti laisvės ir pagarbos tėvynei tradicijas visais istoriniais laikotarpiais. Šios tradicijos privalo būti puoselėjamos ir šia diena. Netrukus žengsime į jau šeštus laisvus prezidento rinkimus. Tačiau pastaruoju metu balsuoti ateina vos pusė rinkimų teisę turinčių piliečių. Lietuvos diplomatinėse atstovybėse užsienyje balsuoti užsiregistravo vos 10 tūkstančių piliečių.

Turime aiškiai suprasti, jog politinė branda prasideda nuo balsadėžės. Tai yra mūsų pilietinė pareiga, nuo kurios priklauso Lietuvos saugumas ir gerovė. Lietuva yra pati gražiausia ir geriausia šalis. Jeigu tikėsime ja ir veiksime kartu, tuomet mus ir toliau lydės sėkmė

Kalbėjosi **Vitalius Zaikauskas**

- Daugiau apie rinkimų programą – <http://grybauskaite2014.lt/>
- Oficialus Prezidentės tinklalapis <http://www.prezidentas.lt>
- D. Grybauskaitės puslapis Europos Komisijos tinklalapyje: http://ec.europa.eu/archives/commision_2004-2009/index_en.html

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti

„DRAUGĄ“

internete be jokio papildomo mokesčio. Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai:

administracija@draugas.org

ir gauti „log in“ bei slaptažodį.

Skaitykite „Draugą“ greičiau!

Artūras Paulauskas

Atkelta iš 2 psl.

– Kokia Jūsų nuomonė dėl dvigubos pilietybės?

– Turintiems lietuviškas kilmės šaknis ar ypatingai nusipelnusiems Lietuvai asmenims be jokių didesnių problemų atsiveria kelias lietuviškai pilietybei gauti. Tačiau pagrindinis šalies įstatymas – Konstitucija, lietuvių kilmės piliečiams draudžia turėti dvigubą pilietybę. Šis klausimas kelia vis daugiau kalbų. Apsisprendimo metas artėja ir Lietuvai teks pasirinkti savo poziciją dvigubos pilietybės suteikimo klausimais.

Aš visada pasisakiau už galimybę turėti dvigubą pilietybę.

Pavasariį Seime pateikiau įstatymo projektą dėl referendumo dėl dvigubos pilietybės. Tačiau šis klausimas sukėlė dideles diskusijas, net spekuliacijas, tad kol kas, deja, vieningo sprendimo nėra. Tačiau labai tikiuosi, kad pagaliau pavyks susitarti ir atverti kelią lietuviams turėti dvigubą pilietybę, manau, kai pasaulis taip globalėja, tai yra lietuvybės, mūsų tautos išsaugojimo viena iš sąlygų.

Referendumas parodytų aiškia ir neginčijamą pagrindinio valstybės kūrėjo – tautos – poziciją dvigubos pilietybės klausimu lietuvių kilmės piliečiams. Referendumo rezultatai baigtų diskusijas, įtvirtintų visos šalies piliečių nuomonę ir patvirtintų Lietuvos, kaip teisinės valstybės principus. O kol kas girdime tik diskusijas, pritarimus, prieštaravimus ir reiškiamas per kelerius metus pasikeitusias nuomones.

– Ar kviesite emigrantus grįžti į Lietuvą?

– Visada kartočiau, kad lietuviai turėtų gyventi, kurti, dirbti ir vaikus auginti Lietuvoje. Džiaugiuosi, kai žmonės išvažiuoja, pamato pasaulį, įgauna naudingos patirties, bet visada kviečiau juos grįžti į Tėvynę, čia pritaikyti savo žinias ir taip kurti stiprią valstybę, kurioje visiems būtų gera gyventi. Tad kvietimas grįžti į Tėvynę yra nuolatinis.

– Ar žinote, kaip mažintumėte nedarbą, skatintumėte smulkųjį ir vidutinį verslą?

– Savo programoje rašiau, kad būtina bendromis Seimo ir Vyriausybės pastangomis nuosekliai didinti minimalų darbo užmokestį, siekiant pagerinti vargingiausiai gyvenančių ir sąžiningai dirbančių žmonių gyvenimo sąlygas. Taip pat būtina, kad būtų efektyviai organizuojamas darbo vietų kūrimas bei žmonių grąžinimas į darbo rinką, užtikrintas tolygus užimtumo didinimo strategijos įgyvendinimas visoms socialinėms grupėms.

Pasisakau už tai, kad būtų užtikrinta savalaikė parama pradedančiam verslui, palengvintos mokesstinės bei veiklos sąlygos jauniems verslininkams, plėtojantiems savo veiklą ir kuriantiems pridėtinę vertę Lietuvoje.

Manau, kad turi būti aktyviai pritraukiamos užsienio investicijos į kokybiškus ir šiuolaikiškus ūkio verslus bei pramonę bei skatinamas lietuviškos

produkcijos eksportas bei naujų technologijų diegimas, konkurencingo verslo plėtojimas bei finansavimas.

– Ar Lietuva elgiasi teisingai, siekdamą tapti euro zonos nare? Ar prie lito, kaip sakoma, mums ne geriau?

– Įvedus eurą, Lietuva taptų patikimesnė valstybė, nes įgytų teisę naudotis patikimiausia pasauline valiuta. Privalumai: išaugtų investicijos ir eksportas, sumažėtų nedarbas, atpigtų skolinimasis – ekonominis efektas sudarytų apie 3 proc. BVP, t. y. apie 3–4 mlrd. litų per metus; nebereiktų kaupti milijardinių valiutos atsargų litų padengimui. Didžiausias privalumas – perėjus prie euro, valstybės išdui grįžtų 15 milijardų litų per 20 metų sukaupytų lito padengimui atsargų (auksu ir užsienio konvertuojama valiuta), kuriuos galima panaudoti pensijoms grąžinti, valstybės skolai mažinti ir kitoms biudžeto reikmėms.

– Kokie būtų Jūsų užsienio politikos principai?

– Pirmiausia turime stiprinti santykius su Rytų ir Vakarų kaimyninėmis valstybėmis, Šiaurės ir ES šalimis. Strateginiai šalies partneriai turi būti pasirenkami tęstiniai, su kuriais dirbama kryptingai ir regioniniu lygiu: Latvija, Estija, Lenkija, visa Europa, JAV. Turime bendrauti ir bendradarbiauti su visais kaimynais be išimties, agresijos akivaizdoje laikytis kartu ir dirbti išvien, tačiau ir patys turime rūpintis savo saugumu. Diversifikacija užsienio politikoje reikalinga ne mažiau nei energetikoje. Užsienio politika turi būti formuojama derinant Vyriausybės ir Seimo tikslus, tačiau tarnaujant mūsų piliečiams ir šalies interesams, tik tokiu būdu išlaikysim tęstinumą ir išvengsime chaoso. Turi būti suderinta ir subalansuota užsienio politika. Privalome išsikelti labai aiškius ateities užsienio politikos tikslus: pavyti Europos senbuves, sustiprinti bendradarbiavimą su NATO, plėtoti tarptautinę seną partnerystę – Lenkija, Latvija, Estija. Turime viešai deklaruoti savo tikslus ir interesus, juos ginti. Turime išnaudoti savo privalumus. Apie regiono problemas turime kalbėti garsiai ir viešai, turime kelti problemas ir jas spręsti kartu su regiono šalimis. Bendrumas ir kalbėjimasis – dabartiniai mūsų ginklai šiandieniniame kontekste.

Reikia suprasti, kad Lietuvos užsienio politika negali būti pasyvi, tik reaguojanti į įvykius ir prašanti pagalbos iš tų, su kuriais buvo demonstratyviai nebendraujama. Tokiu atveju Lietuva, ir taip sunkiai matoma pasaulio žemėlapyje, gali likti nepastebėta netgi tada, kai svarstomi mūsų ateičiai ir saugumui gyvybiškai svarbūs klausimai. Lietuvos užsienio politika privalo būti aktyvi, formuojanti bei suderinta viduje.

Kalbėjosi **Vitalius Zaikauskas**

Plačiau apie rinkimų programą – <http://arturaspaulauskas.lt/>

CHIRURGAI

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PUSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. CollegeDrive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708–361–5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

ĮVAIRŪS

■ Moteris ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Turi dokumentus, vairuoja, didelė darbo patirtis, geros rekomendacijos.
Tel. 262-305-8533.

■ Moteris, turinti medicininį išsilavinimą, pasišventusi ligonių ir senų žmonių priežiūrai, patyrusi, sąžininga ir atjaučianti, ieško darbo. Vairuoja, turi automobilį, JAV pilietė. Siūlyti įvairius variantus.
Tel. 773-330-0092.

■ Medikė ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Legalūs dokumentai, rekomendacijos. Siūlyti įvairius variantus. **Tel. 773-709-5990.**

■ Vyras, turintis daugiametę slaugymo patirtį, ieško darbo su gyvenimu. Vairuoja.
Tel.773-691-3796

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo, galimi pakeitimai.
Tel. 773-615-5235.

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Didelė darbo patirtis, minimali anglų kalba, nevairuoja. Gali pakeisti savaitgaliais. **Tel. 773-707-7902.**

■ Moteris ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo lietuvių ar rusų šeimoje. Geros rekomendacijos.
Tel. 630-863-1168.

Marius Prapuolenis, gyvenantis **Chicago, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 100 dol. laikraščio leidybos išlaidoms sumažinti. Nuoširdžiai dėkojame už suteiktą dosnią finansinę paramą.

Chicagos skyriaus Filisterių skautų sąjunga, suprasdama nelengvą „Draugo finansinę padėtį, laikraščio išlaidoms sumažinti atsiuntė 100 dol. Nuoširdus ačiū, kad remiate lietuvišką spausdintą žodį.

Jonas Krutulis, gyvenantis **Oak Lawn, IL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Padėka už išsaugotą lietuviško žodžio skambėjimą.

Gediminas Damašius, gyvenantis **Libertyville, IL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Ačiū, kad skaitote, ačiū, kad finansiškai remiate mūsų laikraštį.

Antanas Adomaitis, gyvenantis **Manchester, CT**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Nuoširdžiai Jums dėkojame už paramą.

Regina Banionis, gyvenanti **Los Angeles, CA**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Dėkojame už suteiktą paramą.

Angelė Bliudžius, gyvenanti **Los Angeles, CA**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Jūsų parama padės skleisti lietuvišką žodį išeivijoje. Labai ačiū.

Ruošia Nijolė Nausėdienė • El. paštas: nausediene@hotmail.com

MŪSŲ STALUI

Prieskonis iš tūkstančių žiedų

Pavasarij mūsų soduose pražystančius krokus pažįstate visi, tačiau ar žinote, kad džiovintos šių augalų žiedų dalys – purkos – ir yra garsieji prieskoniai šafranai?

Prieskoniais mes ne tik gardiname patiekalus, bet jie taip pat turi daug gydomųjų galių. Verta juos pažinti, išnagrinėti ir įtraukti į savo valgiaraščius.

Geltonasis prieskonių karalius

Šafranas prieskonių karaliumi bei auksiniu prieskoniu neretai vadinamas ne tik dėl savo spalvos, bet ir dėl kainos. Juk tam, kad būtų gauta vienas kilogramas šių prieskonių, reikia 150,000 krokų žiedų arba 450,000 rankomis nuskintų purkų. Būtent dėl to šafranai tampa tokie brangūs – kilogramo kaina gali svyruoti nuo keturių tūkstančių iki keturiasdešimt tūkst. Tai patys brangiausi prieskoniai pasaulyje.

Šių prieskonių pavadinimas kilęs iš arabų kalbos: „zaferan“ (geltonas). Apie šafranų atsiradimą pasakojamos net kelios legendos. Budistų padavimas byloja, kad šafranų į Indijos Kašmyro regioną iš paties dangaus, nuo šventojo kalno atnešė ir pasėjo atsiskyrėlis Nimagunas. Graikų mituose pasakojama istorija apie dievą Hermį, kuris, varžydamasis su savo draugu Kroku, netyčia jį nužudė. Apverkdamas nužudytą draugą Hermis jo kraujo lašus pavertė gėlėmis ir jas pavadino krokais. Pasak dar vienos graikų legendos, išvaizdus mirtingasis vaikinasis, vardu Krokas, įsimylėjo nimfą, tačiau dievams pabodus žiūrėti į jų neblėstančią meilę, jį pavertė nuostabiu krokų žiedu...

Senas ir nuodėmingai vertingas

Traktatai apie prieskonius ir gydomąsias žolių savybes, ko gero, yra vieni seniausių rankraščių pasaulyje. Egipto papirusų amžius – apie 2 tūkst. metų iki mūsų eros, tačiau jie toli gražu ne pirmieji šaltiniai.

Seniausi įrašai apie šafranus – dabartinio Irako teritorijoje rasti 50 tūkst. metų senumo piešiniai, vaizduojantys laukinius žvėris. Manoma, kad daržinio kroko tėvynė yra Persija (Irakas), vėliau jis išplito Indijoje, Kinijoje ir Pietų Europoje. Šafranus vertino ir apie 3500 m. pr. m. e. gyvavusi šumerų civilizacija – jie buvo naudojami religinių ritualų metu ir ligoms gydyti. Žolelių gydomosios savybės taip pat aprašomos senosiose kinų medicinos knygose, datuojamuose 2697 m. pr. m. e. parašyta seniausia žinoma kinų farmakopėja „Pen Tsao“ („Žolelių kano-nas“).

IV a. pr. m. e. Aleksandras Didysis užkariavęs Mažąją Aziją, naudojo šafranus įvairiems užpilams ir vonioms, kuriomis gydydavo mūšių žaizdas. Maždaug tuo metu vienas kinų medicinos ekspertas rašė, kad šafranų tėvynė yra Kašmyras, kur žmonės juos augina Budai garbinti ir aukoti. Egipte, Graikijoje šafranai buvo naudojami gaminant kvepalus, tepalus, kvapius džiovintų augalų mišinius įvairiausioms kūno bei sielos ligoms gydyti, veido dažus, kaip auką dievams ir t. t. Šafranais netgi būdavo barstomos lovos, kad miegas suteiktų energijos.

Romoje bei Graikijoje šafranas vartotas grožio vonioms, taip pat kvepalams gaminti. Šafranu dažydavo ir maisto produktus, ir tekstilės gaminius. Vartotas ir kaip vaistas bei prieskonis. Jo dėta į vynes.

Žlugus Romos imperijai, šafrano pėdsakų Europoje nebeliko. VIII a. arabų pirkliai pradėjo jį gabenti į Ispaniją. Užmezgę ryšius su arabais, europiečiai, regis, vėl susidomėjo šafranu. Pradėta auginti Ispanijoje ir Pietų Prancūzijoje. Iki šiol jis yra nepamainomas *paellos* (ispaniškas mėsos ar žuvies patiekalas su ryžiais), *bouillabaisse* (Pietų Prancūzijos žuvienė) ir risotto (itališkas ryžių troški-

nys) priedas.

Šie prieskoniai visais laikais ir visame pasaulyje buvo labai vertinami: jie buvo prilyginti auksui ir brangakmeniams. Galima tik įsivaizduoti, kokie vertingi buvo šafranai, jei vos dėl kelių jų kilogramų viduramžiais tarp Šveicarijos ir Italijos kilo tikrų tikriausias karas. Venecijoje šafranai buvo laikomi tokia vertybe, kad net buvo uždrausta *dožams* priimti šafranus kaip dovaną, nes jie esą buvo nuodėmingai vertingi...

Arabų šalių klajoklių gentyse jaunajai per vestuves kartu su smilkalais dovanojama šafrano, jis esą didina vaisingumą.

Vertas tik dorų rankų...

Krokai žydi labai trumpai – ne ilgiau kaip savaite. Rinkti žiedus galima tik auštant, kol saulė dar neįkaitino gėlių. Jei reikia tik gėlių, tai gerokai paprasčiau – jas galima skinti bet kada. Tačiau, jei renkami prieskoniams, tuomet iš kiekvieno žiedelio reikia išimti vertingąsias piestelių purkas. Siūlelio formos tikrųjų krokų žiedų purkos sveria tik po 10 miligramų. O jų kiekviename žiede – tik trys. Tada norint gauti kilogramą šafranų prieskonių reikia rankomis apdoroti kelis šimtus tūkstančių žiedų!

Dabar didžiausios krokų plantacijos auga Irane, Indijoje, Ispanijoje, Graikijoje. Ispanijos šafranai turbūt patys švelniausi, italų – stipresni, o ryškiausiomis ypatybėmis pasižymi Graikijos, Irano, Indijos krokų purkos. Mažose *gourmet* parduotuvėse galima įsigyti ir šafranų iš Šveicarijos Alpių, Naujosios Zelandijos, Prancūzijos ir net JAV.

Dėl didžiulės šafranų kainos visada pasitaikydavo jų falsifikavimo atvejų. Dar romėnų laikais buvo pažįstama, kad niekas kitas taip dažnai nėra falsifikuojamas kaip šafranai. Paplitę tokie falsifikavimo būdai: dedama burokėlių, granatų pluošto, raudonojo šilko ar džiovintų medetkų žiedlapių.

Už šių vertingų prieskonių padirbinėjimą visur buvo griežtai baudžiama. Štai Irane už padirbtų šafranų pardavinėjimą nukirsdavo rankas, Vokietijoje apgavikus degino arba gyvus užkasdavo į žemę drauge su padirbta preke. Tačiau prekeivių, troškusių stambiai pasipelnyti, nesustabdydavo nei tokios baudsmės.

Padirbinėjami šafranai ir dėl to, kad tai padaryti nėra labai sunku. Miltelių pavidalo šafranai falsifikuojami lengviausiai – naudojamos ilgosios ciberžolės, medetkų žiedlapiai, geltonos paprikos, dažyniai dygminai ir kiti „skiedikliai“. Indijoje vietoj šafranų dažnai naudojamos ciberžolės, tačiau jos negali prilygti šafranams. Ar šafranas tikras, galima išbandyti įmetus purko siūlelį į šiltą vandenį. Jei vanduo nusidažo sodria oranžine spalva ir kvepia, vadinasi šafranas tikras.

Šviežias šafranas dedamas į gaminamą, o maltas – į baigiamą gaminti patiekalą.

Gardu, kai su saiku...

Šafranai turi labai daug sveikatinamųjų savybių, tačiau turi ir toksinių medžiagų. Todėl mėgaujantis šiais prieskoniais svarbiausia yra saikas. Viename grame šafranų yra apie 400 plaušelių, o keturioms porcijoms patiekalo jų užtenka maždaug dvidešimtys. Tiesa, dėl „kosminės“ prieskonių kainos apsinuodijimai per didelėmis dozėmis – itin reti. Šafranai kulinarijoje labai mažais kiekiais vartojami dar ir dėl to, kad jų aromatas yra labai stiprus: padauginus prieskonių patiekalai kvepės kaip vaistais... Tačiau

naudojant tinkamai šis kvapas tiesiog nepakartoja-mas: termiškai apdorojant patiekalą jis išsilaiko dar apie 12 valandų, o kepinuose ypač sustiprėja kitą dieną.

Šafranai dažniausiai vartojami vieni. Jie tinka sriuboms, padažams, ryžių, vištienos, avienos patiekalams, žuviai, kepiniams, sūriui, sviestui paskaninti. Gera dera su smidrais, obuoliais, pieno produktais, daugeliu grūdų, bulvėmis, pomidorais, migdolais, pistacijomis, cinamonu, kalendra, baziliku, kmynais. Prieš dedant į patiekalus, šafranus reikia ir rekomenduojama arba sugrūsti kartu su žiupsneliu cukraus, arba užpilti karštu vandeniu, arba keletą šafranų plaušelių pakepinti keptuvėje ant silpnos ugnies, sutrinti, išmaišyti šaukšte pieno ir tuomet dėti į patiekalą. Taip paruošti šafranai aktyviau atskleidžia savo savybes. Be to, šafranai – puikus konservantas, padedantis greitai gendantį maistą išlaikyti keletą dienų.

Gydomasis poveikis

Šafranas malšina spazmas, menstruacinius negalavimus, stiprina gimdos raumenis, didina lytinį pajėgumą, gydo nevaisingumą. Žadina apetitą. Stiprina širdį. Padeda geriau susikaupti. Indijoje vartojamas nuo šlapimo pūslės ir virškinimo sutrikimų, Kinijoje – širdžiai stiprinti. Turi daug B grupės vitaminų, ypač riboflavino, kuris skaido riebalus ir angliavandenius. Iš visų augalų riboflavino daugiausia šafranuose.

Poveikis dvasinei būsenai:

Ramina, praskaidrina nuotaiką, veikia kaip afrodiziakas. Atveria širdį.

Šafrano pienas

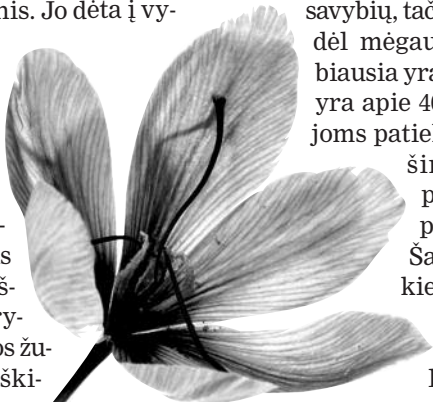
Šafranų pieno rekomenduojama gerti: širdžiai stiprinti, menstruaciniams negalavimams, spazmoms malšinti, nuo nevaisingumo ir impotencijos. Be to, žadina apetitą, ramina, sklaido depresiją, veikia kaip afrodiziakas.

Pakaitinkite puodelį nenugriebto, lieso, sojų, avižų ar ryžių pieno. Įberkite maltų šafranų ant peilio smaigalio arba įmeskite nedidelį šafrano siūlelį, pridėkite ½ šaukštelio medaus. Viską gerai išmaišykite, palikite trumpai pritraukti. Gerkite kartą per dieną.

Varguolių šafranas

Annie Somerville knygoje „Fields of greens“ rašo, jog medetka (Calendula) vadinama varguolių šafranu. Šio palyginti nebrangaus augalo žiedų lengva įsigyti. Tai valgomieji augalai. Medetkos suteikia maistui subtilų aromatą, ypač dera su salotomis, ryžių ir kiaušinių patiekalais. Be to, jų ryški geltona ar oranžinė spalva iškart patraukia akį. Medetkos privilioja naudingus vabzdžius, kurie naikina kenkėjus.

Parengta pagal „Prieskonių vaistinė“

Popiežių Jono XXIII ir Jono Pauliaus II kanonizacijos iškilmės Romoje (II)

RENATA ŽIŪKAITĖ

Kaip ir daugeliui Lietuvos tikinčiųjų, popiežius Jonas Paulius II man visada buvo išskirtinai brangus ir artimas. Savo betarpiškumu, charizma, nepaprasta drąsa net kančios akivaizdoje, neišsenkančia Meile jis užkariavo didelę dalį mano širdies.

Todėl man buvo svarbu vykti į Jo kanonizacijos šventę, ir kartu su keliais šimtais lietuvių išreikšti pagarbą ir dėkingumą šiam didžiam žmogui, kuris taip mylėjo mūsų kraštą.

Jau būnant Romoje kaip kino filme iš atminties iškilo vaizdai, susiję su šventuoju Tėvu. Jo asmeninis palaiminimas Šiluvoje, Pasaulio Jaunimo dienų susitikimai, pilni jo jaunatviško entuziazmo, įkvepiančio vis labiau pamilti Kristų ir skelbti Evangeliją. Pagaliau Jo silpnumas, jo liga ir nepaisant jo apgailėtinos padėties, jaunimas jo nepaliovė mylėti, tikėti jo žinia... Labai stipriai išgyvenau jo pasitraukimą į Tėvo namus 2005 m. Tą šeštadienį Gailėstingumo sekmadienio išvakarėse mes su būreliu draugų prie Aušros Vartų Marijos degėme žvakutes ir dalinome jas praeiviams, prašydami pasimelsti už mirštantį popiežių. Aušros Vartai paskendo maldos žvakelių jūroje. Netrukus suskambo visų Vilniaus bažnyčių varpai ir televizijos naujienos pranešė apie Šv. Tėvo mirtį... Kažkodėl ši mirtis atrodė tokia nereali, netikra, norėjosi ją paneigti savo viduje.

Tačiau laidotuvių dieną jautėsi toks ypatingas Jo artumas, sielą užtvindė stiprus vidinis džiaugsmas. Būdamas Danguje pas Tėvą, jis tapo dar artimesniu kiekvienam krikščioniui kur Jis begyventų – Afrikoje ar Japonijoje. Dabar jis galėjo nukeliauti net į tas šalis, kurios taip ir neatvėrė jam savo durų.

Į kanonizaciją atvyko daug Jono Pauliaus II vaikų, kurie susitiko su juo Pasaulio Jaunimo dienose, atvyko ir daug jaunimo, kuris nelabai jį prisimena. Pilgrimai iš Lenkijos sudarė bent trečiąją tikinčiųjų dalį, tačiau matėsi piligrimų iš įvairiausių, net pačių tolimiausių pasaulio kraštų – tokių kaip Uganda ar Pietų Korėja. Šv. Petro aikštė prisipildė įvairiausių kultūrų ir spalvų, mirguliavo daugybė vėliavų ir plakatų. Popiežius Pranciškus Joną Paulių II pavadino Šeimos popiežiumi, ir iš tiesų į Jo šventę susirinko Jo didžiulė katalikiška šeima iš visų penkių pasaulio kontinentų. Pilgrimai užtvindė ne tik Šv. Petro aikštę, bet ir aplinkines gatves, tiltus bei skverus. Lynojo smulkus lietutis, kuris džiaugsmingai pašventino susirinkusius tikinčiuosius. Iškilminga akimirka šv. Mišių pradžioje, kai visam pasauliui popiežius Pranciškus paskelbė Joną XXIII ir Joną Paulių II šventaisiais tarsi atsiliepė į prieš devynerius metus popiežiaus Jono Pauliaus II laidotuvių dieną išsakytą minios šauksmą: *Santo subito* – Šventas netrukus! Du stebuklingi moterų išgydymai patvirtino popiežiaus Jono Pauliaus II šventumą. Viena iš jų – Floribeth Mora Diaz – atnešė popiežiaus relikviją šv. Mišių pradžioje.

Įstabu, kad pirmą kartą šv. Mišiose dalyvavo ir popiežius emeritas Benediktas XVI, buvęs artimas popiežiaus Jono Pauliaus II draugas. Šioje ypatingoje kanonizacijos iškilmėje net du popiežiai liudijo pasauliui Kristaus rūpestį savo Bažnyčia.

Popiežius Pranciškus savo šv. Mišių homilijoje pažymėjo, kad Jonas XXIII ir Jonas Paulius II nepasipiktino Evangelijoje minimomis Kristaus žaizdomis, jie nepasipiktino Kristaus kryžiumi, bet džiugiai apkabino šį šventą medį, liksdamiesi ir prie kiekvieno kenčiančio brolio žaizdų.

Labai gera buvo linkėti ramybės visai nepažįstamiems, tačiau per kanonizacijos šv. Mišias artimais tapusiems žmonėms iš Lenkijos, iš Afrikos skirtingomis kalbomis, tačiau toje pačioje Dvasioje...

Mišių pabaigoje šimtai kunigų su geltonais skėčiais pasklido piligrimų minioje, nešdami Švč. Sakramentą. Mes su drauge lietuve džiaugėmės priėmę Kristų šioje ypatingoje šventėje, tačiau ne visus galėjo pasiekti ši malonė.

Po šv. Mišių popiežius Pranciškus pravažiavo savo papamobiliu ir laimino susirinkusius. Buvo dalijami popiežių Jono Pauliaus II ir Jono XXIII atvaizdai.

Vienas iškilmėje dalyvavęs kunigas paliudijo, kad po Motinos Teresės kanonizacijos šventės jis išgijo nuo jį labai varginusių migrenos skausmų. Jonas Paulius II ir Jonas XXIII taip pat trokšta apdovanoti per savo užtarimą gausiomis malonėmis visus kenčiančius ir stokojančius. Melsdamiesi šiems šventiesiems, mes tik atrišame jiems rankas veikti mūsų gyvenime. Tad kanonizacija yra tik pradžia, tik trimitas pasauliui, kad turime Danguje du stiprius užtarėjus, kurie mus gali pasiekti bet kuriame žemės lopinėlyje ir ištiesti mums pagalbos ranką.

Buvusiam studentiškos korporacijos nariui

A † A
ANTANUI KAŠELIONIUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame šeimą ir visus artimuosius.

Korp! Neo-Lithuania
Los Angeles, CA

Buvusiam čikagiškiui ir studentiškos Korp! Neo Lithuania nariui

A † A
ARVYDUI VAIŠNIUI

mirus 2014 m. balandžio 27 d., nuoširdžiai užjaučiame žmoną ONELĘ SUMANTAITĘ ir dukrą RŪTĄ bei visus artimuosius.

Korp! Neo-Lithuania
Los Angeles, CA

www.draugas.org/mirties.html

PRENUMERUOKIME IR SKAITYKIME
„DRAUGĄ“!
„Draugą“ atminkime savo testamente.

TIK \$35
pirmiems metams

Naujas mėnesinis laikraštis angliškai skaitantiems

Prenumeruokite sau, savo vaikams, draugams, vaikaičiams!

Vardas, pavardė _____

Adresas _____

Miestas, Valstija Zip _____

El. paštas _____

Čekį rašyti ir siųsti: Draugas News, 4545 W 63 St, Chicago, IL 60629
Arba prenumeruokite tinklalapyje: www.draugasnews.org

PAS MUS IR APLINK MUS

Rudolf Budginas paramos-labdaros koncerto metu Rengėjų nuotr.

Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapija (Marquette Parke, Čikagoje) ir jos klebonas Jaunius Kelpšas dėkoja visiems prisidėjusiems prie vienybės akcijos „Po angelo sparnu“ ir praneša, kad šiai dienai yra surinkta 32,921 dol. Tai nuostabu! Didžiulis ačiū Austėjai Sruoga, Loretai Ropas ir Rotary klubui už puikų organizavimą, Rudolf Budginui – už koncertą. Dėkojame visiems laikraščiams už reklamą. Ačiū visiems!

■ Šokių mėgėjai, mokytojai iš kitų vietovių, ir buvę ansamblio šokėjai yra kviečiami į „Grandies“ 55-mečio koncertą, kuris rengiamas šeštadienį, gegužės 10 d. Downers Grove North gimnazijos teatre (adresas ir įėjimas: 4436 Main Street, Downers Grove, IL). Pradžia 4 val. p. p. Norintys koncerte dalyvauti yra raginami bilietus įsigyti iš anksto, kad koncerto dieną nereikėtų stovėti eilėje. Bilietų informacija ir rezervacijos – grandiskoncertas2014@gmail.com arba tel. 630-296-0936 (Daiva Meilienė).

■ Brighton Parko Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL), šį ketvirtąjį Velykų sekmadienį, gegužės 11 d., 10 val. r. Eucharistijos šventimą atnašaus kun. Jaunius Kelpšas. 15 min. prieš šv. Mišias sukalbėsime Švč. Mergelės Marijos litanią. Taip pat primename, kad kiekvieną ketvirtadienį, 8 val. r., šv. Mišios yra atnašaujamos lietuvių kalba. Kviečiame visus dalyvauti.

Jo Ekscelencija arkivyskupas Gintaras Grušas lankysis New Yorko Apreiškimo parapijoje!

GEGUŽĖS 18 d. 10 val. JE arkivyskupas Gintaras Grušas koncelebruos šv. Mišias ir suteiks Sutvirtinimo sakramentą mūsų parapijos jaunuoliams. Kviečiame visus ateiti į Apreiškimo bažnyčią ir drauge su Ekscelencija prašyti Viešpaties Palaimos mūsų lietuviškam jaunimui. Po šv. Mišių ruošiamos vaišės ir susitikimas su arkivysk. Grušu. **Gausus dalyvavimas parodys, kad lietuviams svarbi sava parapija ir jos lietuviška veikla. Dalyvaukime visi ir kvieskime savo draugus!**

Bažnyčios adresas: 259 North 5-th Street, Brooklyn, NY 11211 (Metropolitan Avenue ir Havemeyer Street kampas), prie „L“ ir „G“ traukinių Lorimer Street bei Metropolitan Avenue metro stoties. (Interneto svetainė: www.nyapreiskimo.com)

**Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS**
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)

Tel. 773-284-0100

**THE LAW
OFFICE OF
ANDRIUS
SPOKAS**

Traffic & CDL Violations / DUI
Criminal Defense / Record Expungements
Auto Accidents / Personal Injury
Real Estate / Civil Disputes
Kalbame lietuviškai • Priimame kreditines korteles
9 East Irving Park Rd. Roselle, IL 60172
Tel.: (630) 635-2385 www.spokaslaw.com

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nuomščiais.
Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

**Apsilankykite
„Draugo“
tinklapyje
www.draugas.org**

KVIEČIAME DALYVAUTI ARCHYVŲ SEMINARE

LIETUVOS VYRIAUSIOJO ARCHYVARO TARNYBA, LIETUVOS CENTRINIS VALSTYBĖS ARCHYVAS, JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTO VALDYBOS ARCHYVŲ REIKALŲ KOMITETAS, LITUANISTIKOS TYRIMO IR STUDIJŲ CENTRAS

2014 m. gegužės 31 d. – birželio 1 d.
Lituanistikos Tyrimo ir Studijų Centras (LTSC)
5600 S. Claremont Ave. Chicago, IL 60636-1039

ARCHYVŲ SEMINARO PROGRAMA

Pirmoji seminaro diena, gegužės 31 d.

9:00–10:00 Dalyvių registracija
10:00–10:15 Seminaro atidarymas
JAV LB Krašto valdybos vicepirmininkė archyvų reikalams Dalė Lukienė,
Lietuvos vyriausiasis archyvaras dr. Ramojus Kraujelis

I sesija BENDRIEJI ARCHYVŲ VALDYMO KLAUSIMAI

10:15–11:00 Archyvo samprata ir reikšmė.
Lietuvos vyriausiasis archyvaras dr. Ramojus Kraujelis
11:00–11:45 Archyvų atrankos ir saugojimo aspektai.
Lietuvos vyriausiasis archyvaras dr. Ramojus Kraujelis,
Lietuvos centrinio valstybės archyvo direktorius Dalius Žižys
11:45–12:00 Diskusijos ir kavos pertrauka

II sesija DOKUMENTŲ TVARKYMAS IR APRAŠYMAS

12:00–12:45 Popierinių dokumentų tvarkymas. Lietuvos centrinio valstybės archyvo Informacijos ir apskaitos skyriaus vedėja Sigita Baranauskienė
12:45–1:45 Pietų pertrauka
1:45–2:45 Dokumentų aprašymas, klausimyno apie saugomus archyvus pildymas diskusijos. Lietuvos centrinio valstybės archyvo Dokumentų skaidos skyriaus vedėja Džiuginta Stankevičienė
2:45–3:15 Elektroninio pašto žinučių tvarkymas ir saugojimas. Lietuvos centrinio valstybės archyvo direktorius Dalius Žižys
3:15–3:45 Vaizdo ir garso dokumentų tvarkymas, aprašymas ir saugojimas. Lietuvos centrinio valstybės archyvo direktorius Dalius Žižys
3:45–4:15 Kartografinių dokumentų (žemėlapių) aprašymas ir saugojimas Lietuvos centriniame valstybės archyve. Lietuvos centrinio valstybės archyvo Dokumentų skaidos skyriaus vedėja Džiuginta Stankevičienė
4:15–5:00 Diskusijos

III sesija Antroji seminaro diena, birželio 1 d. MENO KŪRINIŲ IR KOLEKCIJŲ TVARKYMAS IR SAUGOJIMAS

9:00–9:45 JAV lietuvių archyvuose saugomų meno kolekcijų apžvalga. Apskritojo stalo diskusija
9:45–10:30 Išivijojimo fondo komplektavimas, kolekcijos, jų apskaita, tvarkymas ir saugojimas. Lietuvos nacionalinio muziejaus Naujausių laikų skyriaus vedėja Irena Mikuličienė
10:30–11:15 Vasario 16-sios Akto signatarų archyvų paieška, jų panaudojimas Signatarų namų ekspozicijos plėtimui bei švietimo programos rengimui. Lietuvos nacionalinio muziejaus Signatarų namų vedėja Meilutė Peikštenienė
11:15–11:45 Diskusijos ir kavos pertrauka

IV sesija DOKUMENTŲ UNIKALUMAS IR JŲ TVARKYMO PATIRTIS

11:45–1:00 Lituanistikos tyrimo ir studijų centro (LTSC) saugomo Pasaulio lietuvių archyvo esamos situacijos apžvalga: DP Stovyklų archyvinis rinkinys. LTSC valdybos pirmininkas Augustinas Idzelis
LTSC archyvų būklės apžvalga. LTSC vykdomoji vicepirmininkė Kristina Lapienytė
Amerikos lietuvių kultūros archyve (ALKA) saugomų dokumentų esamos situacijos apžvalga. ALKA valdybos pirmininkė Mirga Girniuvienė, ALKA valdybos sekretorė Dalė Lukienė
1:00–2:00 Pietų pertrauka
2:00–2:30 Archyvinio dokumentų ir jų aprašymų publikavimas internetinėje erdvėje. Vietovardžių ir asmenvardžių rašymo ir jų paieškos problematika. Tezaurų naudojimas. Diskusijos
Lietuvos vyriausiasis archyvaras dr. Ramojus Kraujelis
2:30–3:00 Lietuvos duomenų bazių ir informacinių sistemų panaudojimas. Lietuvos vyriausiasis archyvaras dr. Ramojus Kraujelis,
Lietuvos centrinio valstybės archyvo direktorius Dalius Žižys
Diskusija: Ateities galimybės sudaryti ir naudoti užsienio lietuvių archyvų vieningą duomenų bazę.
3:15–3:45 Baigiamosios diskusijos, klausimai, nutarimai
Seminaro uždarymas
4:00–5:30 Dr. Tomo Remeikio bibliotekos atidarymas. Priėmimas. LTSC tarybos pirmininkas dr. Robertas Vitas